

D

Daemon = δαίμων. Στην πληροφορική είναι μια βασική διαδικασία σε αναμονή εκτέλεσης ορισμένων χρήσιμων λειτουργιών. Χρησιμοποιείται στο λειτουργικό σύστημα UNIX. Αναμονή εκτέλεσης σημαίνει ότι ο δαίμων λειτουργεί συνεχώς αλλά καθίσταται ενεργός όταν λάβει από τον χρήστη συγκεκριμένη εντολή. Για παράδειγμα, ο sendmail daemon ενεργοποιείται όταν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο δέχεται ή αποστέλλει μηνύματα. Σε ένα σύστημα διαχείρισης διαθέσιμων συναντούμε, μεταξύ άλλων, το limit daemon για τα όρια των συναλλαγών και των διαπραγματευτών, το market information update daemon που ρυθμίζει την τροφοδοσία του συστήματος με τιμές αγοράς, το market information calculation daemon για την καμπύλη απόδοσης και τους μαθηματικούς υπολογισμούς, το source sink link daemon για τις τιμές Reuters και τον activity daemon για τη λογιστική επεξεργασία των συναλλαγών.

Data Base Management System, DBMS = σύστημα διαχείρισης βάσης δεδομένων. Λογισμικό που οργανώνει και παρέχει άμεση πρόσβαση στις πληροφορίες μιας βάσης δεδομένων Η/Υ. Υπάρχουν δύο κύρια μοντέλα: **α)** το ιεραρχικό μοντέλο (the hierarchical model). Χαρακτηρίζεται από μία άκαμπτη μορφή διότι το περιεχόμενό τους διαμορφώνεται με διάταξη δένδρου που όχι μόνο καθορίζει τα στοιχεία δεδομένων αλλά και τις σχέσεις μεταξύ των στοιχείων. Οι περισσότερες ιεραρχικές βάσεις δεδομένων περιέχουν τις πληροφορίες τους σε ένα ενιαίο αρχείο. Μέσα σε αυτό, τα στοιχεία μπορούν να ομαδοποιηθούν από τα κοινά χαρακτηριστικά τους π.χ ταμείο, εμπορικό τμήμα, διαχείριση διαθέσιμων κλπ **β)** το σχεσιακό μοντέλο (relational model). Στο μοντέλο αυτό, τα στοιχεία των διαφορετικών πινάκων συνδέονται μεταξύ τους με σχέσεις που βασίζονται στο ταίριασμα των πεδίων, δηλαδή διαχωρίζονται τα δεδομένα από τη δομή της βάσης δεδομένων. Για το λόγο αυτό επιτρέπει την εύκολη αναδιάρθρωση της βάσης δεδομένων.

DAX Indices = οι δείκτες μετοχών της Γερμανίας DAX (**D**eutscher **A**ctien**I**ndex), που καθιερώθηκαν το 1984, μετρούν τις αποδόσεις των μετοχών του χρηματιστηρίου της Φραγκφούρτης. Οι κυριότεροι είναι οι εξής:

- **DAX** = πρόκειται για τον πιο γνωστό δείκτη που περιλαμβάνει 30 μετοχές των μεγαλύτερων γερμανικών εταιριών σε όρους κεφαλοποίησης της αγοράς και αριθμού αγοραπωλησιών στο χρηματιστήριο.
- **MDAX** = αποτελείται από 50 μετοχές που ακολουθούν στην κατάταξη τις 30 μετοχές του δείκτη DAX σε όρους κεφαλοποίησης της αγοράς και αριθμού αγοραπωλησιών στο χρηματιστήριο.
- **TecDAX** = περιλαμβάνει 30 μετοχές από τις δυναμικότερες εταιρίες υψηλής τεχνολογίας.
- **SDAX** = αποτελείται από 30 μετοχές εταιριών που κατατάσσονται μετά τις εταιρίες του δείκτη MDAX.
- **HDAX** = περιλαμβάνει όλες τις μετοχές των δεικτών DAX, MDAX και TecDAX.
- **VDAX** = δείχνει τη μεταβλητότητα του δείκτη DAX όπως προβλέπεται από την αγορά των παραγώγων.
- **L-DAX** = παρέχει μία ένδειξη για την εξέλιξη των τιμών του δείκτη **DAX** μετά το κλείσιμο των συναλλαγών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Xetra®.
- **L-MDAX** = παρέχει μία ένδειξη για την εξέλιξη των τιμών του δείκτη **MDAX** μετά το κλείσιμο των συναλλαγών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Xetra®.
- **L-TecDAX** = παρέχει μία ένδειξη για την εξέλιξη των τιμών του δείκτη **TecDAX** μετά το κλείσιμο των συναλλαγών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Xetra®.
- **L-SDAX** = παρέχει μία ένδειξη για την εξέλιξη των τιμών του δείκτη **SDAX** μετά το κλείσιμο των συναλλαγών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Xetra®.

Day count conventions = συμβάσεις υπολογισμού των ημερών. Ορίζουν τον αριθμό των ημερών μεταξύ δύο ημερομηνιών και τον τρόπο υπολογισμού μιας τοκοφόρου περιόδου όταν ο αριθμός των ημερών είναι ένα κλάσμα μιας κανονικής περιόδου. Διαφέρουν ως προς τον αριθμό των ημερών του έτους (360, 365, 366) καθώς επίσης ως προς τον αριθμό των ημερών του μήνα (30, 31, 28 και 29 για τον Φεβρουάριο). Οι πιο συνήθεις συμβάσεις είναι οι εξής:

- **Actual/360** = ο πραγματικός αριθμός των ημερών μεταξύ δύο ημερομηνιών ενώ το έτος θεωρείται ότι έχει 360 ημέρες. Είναι ο τρόπος υπολογισμού των ημερών που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των τόκων μιας πίστωσης, σύμφωνα με τον οποίο λογίζονται τόκοι για τον πραγματικό αριθμό των ημερολογιακών ημερών κατά τις οποίες παρέχεται η πίστωση, με βάση το έτος των 360 ημερών. Ο τρόπος αυτός εφαρμόζεται στις τραπεζικές καταθέσεις και τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.
- **Actual/actual** = ο πραγματικός αριθμός των ημερών μεταξύ δύο ημερομηνιών και ο πραγματικός αριθμός των ημερών του έτους. Τα δισεκα έτη ο αριθμός των ημερών του έτους είναι 366 και τα μη δισεκα έτη 365. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για τον προσδιορισμό της περιόδου προκειμένου να εξαχθούν οι τόκοι για τα κλάσματα των κουπονιών ενός ομολόγου. Επίσης χρησιμοποιείται για τα ομόλογα χωρίς κουπόνια (zero coupon bonds) για τον προσδιορισμό της περιόδου μεταξύ της ημέρας διακανονισμού (settlement day) και της ημέρας αποπληρωμής του κεφαλαίου (redemption date).
- **Actual/365 fixed** = ο πραγματικός αριθμός των ημερών μεταξύ δύο ημερομηνιών ενώ το έτος λογίζεται ότι έχει πάντα 365 ημέρες.
- **30/360** = όλοι οι μήνες λογίζονται ότι έχουν 30 ημέρες και το έτος 360. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για τον προσδιορισμό του χρόνου μεταξύ δύο πληρωμών κουπονιών εταιρικών και ενυπόθηκων ομολόγων.
- **30E/360** = όλοι οι μήνες λογίζονται ότι έχουν 30 ημέρες και το έτος 360. Εάν η πρώτη ημέρα της σύμβασης είναι η 31^η του μήνα, αλλάζει στις 30. Εάν η δεύτερη ημέρα πέφτει στις 31^η, αλλάζει στις 30.
- **30E+/360** = όλοι οι μήνες λογίζονται ότι έχουν 30 ημέρες και το έτος 360. Εάν η πρώτη ημέρα της σύμβασης είναι η 31^η του μήνα, αλλάζει στις 30. Εάν η δεύτερη ημέρα πέφτει την 31^η του μήνα, αλλάζει στην 1^η και οι ημέρες του μήνα αυξάνονται κατά μία.

Daylight limit = ημερήσιο όριο. Αναφέρεται στο συνολικό ποσό των εισπράξεων και πληρωμών που επιτρέπεται να διακινήθούν μέσα σε μια ημέρα από ένα τρεχούμενο λογαριασμό. Όριο π.χ. τίθεται σε ένα λογαριασμό NOSTRO που τηρείται σε μία ανταποκρίτρια τράπεζα. Το σύνολο των πιστώσεων και χρεώσεων μιας ημέρας δεν μπορεί να υπερβαίνει το συγκεκριμένο όριο. Τίθεται για τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου. Όρια δεν τίθενται σε λογαριασμούς κεντρικών τραπεζών που τηρούνται σε άλλες ανταποκρίτριες κεντρικές τράπεζες ή σε διεθνείς τράπεζες (π.χ BIS) λόγω της αυξημένης αξιοπιστίας τους.

Day trading = η αγορά ή πώληση του ίδιου χρεογράφου, μετοχής, νομίσματος ή εμπορεύματος στη διάρκεια της ίδιας ημέρας ή άλλως η ρευστοποίηση των ίδιων θέσεων μέχρι το κλείσιμο των συναλλαγών της ημέρας.

DCS, Digital Cellular System, = ψηφιακό κυψελωτό σύστημα. Μία πιο προηγμένη τεχνολογία από το GSM (βλέπε όρο) που λειτουργεί στους 1.800 megacycles. Είναι πλατφόρμα για την κινητή τηλεφωνία που επιτρέπει τη διεθνή περιαγωγή (roaming) μεταξύ των χρηστών, δηλαδή την επικοινωνία με τηλεφωνικά συστήματα άλλων χωρών ανεξάρτητα σε ποιο κράτος ευρίσκεται ο χρήστης. Στην Ελλάδα, το σύστημα αυτό χρησιμοποιείται από τη Cosmote.

Dealing risk = ο κίνδυνος που προκύπτει όταν ένας διαπραγματευτής (dealer): α) υπερβαίνει το όριο συναλλαγών που του έχει ορισθεί με ένα αντισυμβαλλόμενο ή για ορισμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα και β) προωθήσει τη διεκπεραίωση μιας συναλλαγής με εσφαλμένο τρόπο.

Debenture = στην Ευρώπη είναι το ομόλογο σταθερού επιτοκίου συνήθως εκδιδόμενο στον κομιστή που η εξόφλησή του δεν είναι εγγυημένη με ασφάλεια (collateral) και εναπόκειται μόνο στην καλή πίστη και την πιστοληπτική ικανότητα του εκδότη. Στις ΗΠΑ, είναι ένα εταιρικό ομόλογο με σταθερό επιτόκιο και με λήξη μεταξύ 10 και 40 ετών το οποίο δεν είναι εγγυημένο αλλά μπορεί και να είναι εγγυημένο με μία κυμαινόμενη επιβάρυνση επί των συνολικών στοιχείων ενεργητικού ή επί μέρους περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Debit Card = χρεωστική κάρτα. Εκδίδεται από τράπεζες ή εταιρίες καρτών (πχ Diners) και δεν παρέχει στον κάτοχο πίστωση για τις αγορές που πραγματοποιεί μέσω αυτής. Ολόκληρο το ποσό της συναλλαγής χρεώνεται μέσα σε 45 ημέρες συνήθως σε βάρος του τραπεζικού λογαριασμού του κατόχου και στη συνέχεια μεταφέρεται, αφού αφαιρεθεί η προμήθεια, στο

λογαριασμό του εμπόρου. Το πλεονέκτημα για τον κάτοχο είναι ότι με τη χρήση της χρεωστικής κάρτας ελέγχει το ύψος των αγορών του γιατί δεν δαπανά χρήματα περισσότερα από αυτά που διαθέτει ο τραπεζικός του λογαριασμός. Αντίστοιχα το όφελος της τράπεζας είναι ότι παρακρατεί από τον έμπορο ένα ποσοστό προμήθειας σαν διαχειριστικό κόστος. Οι χρεωστικές κάρτες που εκδίδουν τράπεζες χρησιμεύουν και για την πραγματοποίηση συναλλαγών μέσω των αυτόματων ταμιολογιστικών μηχανών (ATMs).

Οι χρεωστικές κάρτες τείνουν να αντικαταστήσουν μερικά τη χρήση των μετρητών και των επιταγών. Στην Ελλάδα, ο αριθμός των χρεωστικών καρτών πολλαπλασιάστηκε τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, το 1995 ανερχόταν σε 361.000, το 2000 σε 3.254.000 και το 2004 σε 5.339.420. Η αναλογία χρήσης των χρεωστικών και πιστωτικών καρτών ήταν το 2004 στη μεν ζώνη του ευρώ 88,2% προς 11,8% στη δε Ελλάδα 7,35% προς 92,65% που σημαίνει μια εντελώς αντίθετη τάση δηλαδή οι Έλληνες, σε αντίθεση με τους κατοίκους άλλων χωρών της ζώνης του ευρώ, προτιμούν σε συντριπτικό ποσοστό τις πιστωτικές από τις χρεωστικές κάρτες.

Debt consolidation = ενοποίηση χρέους. Η αντικατάσταση πολλών δανείων ενός χρεώστη από ένα δάνειο συνήθως με μία μικρότερη δόση πληρωμής και μία μακρύτερη περίοδο αποπληρωμής. Καλείται και ενοποιημένο δάνειο (consolidation loan).

Debt-equity swap = ανταλλαγή χρέους - μετοχικών τίτλων. Μία συναλλαγή στην οποία μία εταιρία ανταλλάσσει υφιστάμενα ομόλογα έναντι προσφάτως εκδοθέντων μετοχικών τίτλων. Για παράδειγμα, η εταιρία X μπορεί ουσιαστικά να ακυρώσει ένα τμήμα του ομολογιακού χρέους της και να μετατρέψει το ισοδύναμο αυτού σε μετοχές. Η ανταλλαγή αυτή θα βοηθήσει την εταιρία που εμφανίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα να ακυρώσει ένα μέρος του χρέους της. Η αντισυμβαλλόμενη εταιρία ή τράπεζα θα επωφεληθεί από την ανταλλαγή εάν η παρούσα αξία των μετοχών της είναι υψηλή διότι θα της επιτραπεί να διαπραγματευτεί περισσότερο χρέος για λιγότερες μετοχές.

Debt Management Office (DMO) = Γραφείο Διαχείρισης Χρέους. Ιδρύθηκε το Μάρτιο του 1998 από την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και απέκτησε τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Αγγλίας για τη διαχείριση των δανειακών αναγκών του δημόσιου τομέα (PSBR) και του εθνικού χρέους. Το 1999 ανέλαβε και την αρμοδιότητα για τη διαχείριση των ταμειακών λογαριασμών του Δημοσίου (Exchequer cash management). Ελέγχει τις νέες εκδόσεις του Δημοσίου σε ομόλογα (gilts). Το Υπουργείο Οικονομικών πληροφορεί το DMO για το μέγεθος των δανειακών αναγκών και το τελευταίο, που ενεργεί σαν πράκτορας της κυβέρνησης, αποφασίζει για τις μορφές της έκδοσης των κρατικών ομολόγων (είδος και διάρκεια λήξης). Είναι αρμόδιο επίσης για την επαναχρηματοδότηση του εθνικού χρέους με την έκδοση νέων ομολόγων σε αντικατάσταση εκδόσεων που λήγουν. Η αρμοδιότητα για το κανονιστικό πλαίσιο της αγοράς των ανωτέρω ομολόγων ανήκει στην αρχή της εποπτείας του χρηματοοικονομικού συστήματος (Financial Services Authority, FSA). Τα ομόλογα διαπραγματεύονται στη δευτερογενή αγορά του Χρηματιστηρίου του Λονδίνου (LSE) ενώ η διαδικασία συμφηψισμού και διακανονισμού ανήκει στο Γραφείο Διακανονισμού ομολόγων (Gifts Settlements Office, GSO). Η Τράπεζα της Αγγλίας είναι υπεύθυνη για τις πράξεις ανοικτής αγοράς, δηλαδή για την αγορά και πώληση ομολόγων στη δευτερογενή αγορά με στόχο τη διατήρηση των επιτοκίων σε επίπεδο που είναι συμβατό με τον επιδιωκόμενο ρυθμό του πληθωρισμού.

Debt ratio (general government) = αναλογία του συνολικού χρέους της γενικής κυβέρνησης σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ). Το χρέος της γενικής κυβέρνησης ορίζεται σαν το εκκρεμές στο τέλος του έτους συνολικό ακαθάριστο χρέος σε ονομαστική αξία που συγκεντρώνεται μεταξύ και εντός των τομέων της γενικής κυβέρνησης (κεντρική, δημόσια και τοπική κυβέρνηση και οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης). Το χρέος σε σχέση με το ΑΕΠ ορίζεται σαν η αναλογία του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές της αγοράς και αποτελεί ένα από τα δύο δημοσιονομικά κριτήρια της Συνθήκης της Ε.Ε για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να υιοθετήσουν το ευρώ (βλέπε λέξη convergence criteria).

Debt rescheduling agreement = σύμβαση ρύθμισης χρέους. Είναι μία συμφωνία μεταξύ των δανειστών και του χρεώστη που έχει βρεθεί σε δύσκολη θέση λόγω υπερχρέωσης προκειμένου να επιμηκυνθεί ο χρόνος εξόφλησης, να ανασταλεί προσωρινά η αποπληρωμή

του κεφαλαίου ή να μειωθεί το χρέος που προέρχεται από τόκους. Στην περίπτωση υπερχρεωμένων κρατών, το βραχυπρόθεσμο χρέος μετατρέπεται σε μεσοπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο.

Debt security = χρεόγραφο. Είναι ο τίτλος που ενσωματώνει τη δέσμευση του εκδότη να προβεί σε μία ή περισσότερες πληρωμές προς τον κομιστή του τίτλου σε καθορισμένη ή καθορισμένες ημερομηνίες στο μέλλον. Αποδίδει τόκους με τη μορφή τοκομεριδίων (coupons) ή πωλείται σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής οπότε εξοφλείται στη λήξη του στην ονομαστική τιμή. Οι τίτλοι που εκδίδονται με μία αρχική λήξη πάνω από ένα χρόνο ταξινομούνται στα μακροπρόθεσμα χρεόγραφα.

Debug = διόρθωση σφαλμάτων, εξουδετέρωση ενός κοριού Η/Υ (bug, βλέπε όρο). Διαδικασία έρευνας, εντοπισμού και επίλυσης προβλημάτων ενός προγράμματος (software) ή αποκατάστασης δυσλειτουργιών που οφείλονται στο υλικό (hardware) ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι σημερινοί Η/Υ διαθέτουν ένα πρόγραμμα (debugging) που όταν παρουσιασθεί πρόβλημα ερωτά τον χρήστη εάν επιθυμεί την ενεργοποίησή του ώστε να εντοπισθεί και να διορθωθεί η δυσλειτουργία.

Decoupling = βλέπε όρο «Coupling and Decoupling».

Deed = συμβόλαιο, συμβολαιογραφική πράξη, τίτλος κυριότητας. Ένα νομικό έγγραφο δεόντως υπογεγραμμένο και σφραγισμένο που αποδεικνύει την κτήση ενός δικαιώματος και ιδιαίτερα την κυριότητα επί ενός ακινήτου. Το έγγραφο συντάσσεται από συμβολαιογράφο και στην περίπτωση της μεταβίβασης κυριότητας επί ακινήτου πρέπει να μεταγραφεί σε υποθηκοφυλακείο ή σε εθνικό κτηματολόγιο.

De facto = στην πραγματικότητα. Λατινική φράση που σημαίνει ότι μία κατάσταση έχει παγιωθεί και αναγνωρισθεί μέσω της μακροπρόθεσμης χρήσης χωρίς να βασίζεται σε κάποια νομική διάταξη ή ηθικό κανόνα.

Default = 1) υπερημερία. Είναι η καθυστέρηση εκπλήρωσης ή η μη εκπλήρωση μιας συγκεκριμένης συμβατικής υποχρέωσης όπως η αδυναμία έγκαιρης πληρωμής ή η μη πληρωμή της δόσης ενός δανείου, η μη καταβολή ή ανταλλαγή επιτοκίου, η μη παράδοση ενός χρεογράφου, η μη αποπληρωμή του κεφαλαίου ή/και η μη πληρωμή των κουπονιών ενός ομολόγου ή οποιουδήποτε άλλου χρηματοοικονομικού μέσου **2)** στην πληροφορική σημαίνει την προεπιλογή, δηλαδή μια προκαθορισμένη ρύθμιση που έχει ενσωματωθεί σε ένα πρόγραμμα και χρησιμοποιείται όταν ο χρήστης δεν καθορίζει κάποια εναλλακτική. Για παράδειγμα, ένα έγγραφο μπορεί να έχει την προκαθορισμένη τιμή της 1 ίντσας για τα περιθώρια των σελίδων, εκτός αν ο χρήστης καθορίσει κάποια άλλη τιμή για τα περιθώρια αυτά.

Default probability = πιθανότητα υπερημερίας. Η πιθανότητα αδυναμίας εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων π.χ από ένα πιστούχο σε μια ημερομηνία ή ενός καθορισμένου χρονικού ορίζοντα.

Defensive securities and stocks = αμυντικά χρεόγραφα και μετοχές. Ομόλογα και μετοχές που σε ομαλές περιόδους δημιουργούν υπεραξίες αλλά είναι σχετικά σταθερές σε δύσκολες οικονομικές καταστάσεις. Όταν η αγορά υποχωρεί, οι αμυντικοί αυτοί τίτλοι τείνουν να πέφτουν λιγότερο σε σύγκριση με τη γενικότερη πτώση των τιμών της αγοράς διότι εκδίδονται από επιχειρήσεις τομέων που είναι λιγότερο ευαίσθητοι στη συγκυρία όπως για παράδειγμα οι τομείς των τροφίμων, των φαρμάκων και των συλλογικών υπηρεσιών.

Deficit ratio (general government) = αναλογία του ετήσιου δημοσιονομικού ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ). Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ορίζεται σαν ο καθαρός δανεισμός και αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των συνολικών κυβερνητικών εισπράξεων και δαπανών. Η αναλογία του ελλείμματος ορίζεται σαν η σχέση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης (κεντρική, δημόσια και τοπική κυβέρνηση και οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης) με το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές της αγοράς και αποτελεί ένα από τα δύο δημοσιονομικά κριτήρια της Συνθήκης της Ε.Ε για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να υιοθετήσουν το ευρώ (βλέπε λέξη convergence criteria).

Deflation = αποπληθωρισμός. Διαδικασία κατά την οποία μειώνεται διαρκώς το γενικό επίπεδο των τιμών για μακρά χρονική περίοδο και μπορεί να φτάσει σε επίπεδα της τάξης του 0,2% έως 0% ή σε αρνητικό πληθωρισμό. Σε περίπτωση που προβλέπεται περαιτέρω πτώση των τιμών, οι υποψήφιοι αγοραστές ενδέχεται να καθυστερήσουν την απόκτηση αγαθών εν αναμονή των χαμηλότερων μελλοντικών τιμών. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω πτώση των τιμών και τελικά σε οικονομική ύφεση. Η πτώση των τιμών σε ορισμένους τομείς της οικονομίας, λόγω της τεχνολογικής προόδου ή της αύξησης του ανταγωνισμού, δεν πρέπει να θεωρείται σαν ένδειξη αποπληθωρισμού. Ιστορικά μπορεί να διακρίνουμε: α) τον καταστροφικό αποπληθωρισμό που χαρακτηρίζεται από έντονη μείωση της ζήτησης, ύφεση, εκμηδενισμό των κερδών των επιχειρήσεων και έκρηξη της ανεργίας. Τέτοιο φαινόμενο είχαμε στις ΗΠΑ μετά το χρηματιστηριακό κραχ του 1928, β) το συγκρατημένο αποπληθωρισμό που έχει και αυτός αρνητικές συνέπειες, όπως ύφεση και ανεργία, είναι δυνατόν όμως να ελεγχθεί από μία καλά οργανωμένη οικονομία. Τέτοιας μορφής αποπληθωρισμό είχαμε το 1999 σε ορισμένα κράτη της ζώνης του ευρώ και από το 1993 στην Ιαπωνία όπου όμως η κατάσταση επιδεινώθηκε ραγδαία από το 1997 και εξής μετά την κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού της συστήματος και είχε διάρκεια μέχρι και το 2002, γ) το θετικό αποπληθωρισμό όπου η γενική πτώση των τιμών εξισορροπείται από μία σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας. Στην περίπτωση αυτή αυξάνεται η ζήτηση, οι μισθοί και η οικονομική δραστηριότητα. Τέτοιο φαινόμενο εμφανίστηκε την περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης και ειδικότερα στις ΗΠΑ από το 1876 μέχρι το 1896 και πρόσφατα το 1998 και 1999. Θετικός αποπληθωρισμός παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια και μέχρι το έτος 2003 στην Κίνα όπου το ΑΕΠ αυξανόταν με ρυθμούς πάνω από 7% ενώ ο ΔTK εμφάνιζε σημαντική μείωση.

Deflator = αποπληθωριστής. Ένας συντελεστής της στατιστικής που χρησιμοποιείται για να μετατρέπει την παρούσα αγοραστική αξία ενός νομίσματος σε αγοραστική αξία προσαρμοσμένη με τον πληθωρισμό. Με τον τρόπο αυτό είναι δυνατή η σύγκριση των μισθών, των τιμών των προϊόντων και των υπηρεσιών σε δύο διαφορετικές χρονικές περιόδους. Άλλως, είναι ένα μέτρο του επιπέδου τιμών για μια ποσότητα, συνήθως σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (GDP) ή το ακαθάριστο εθνικό προϊόν (GNP). Αναφορικά με το GDP, ο αποπληθωριστής υπολογίζεται με την αναλογία του ονομαστικού GDP σε σχέση με το πραγματικό GDP.

Delinquency = η αδυναμία εκπλήρωσης μιας δέσμευσης όπως η μη καταβολή της δόσης ενός δανείου, η μη πληρωμή του κουπονιού ή και του κεφαλαίου ενός ομολόγου στην καθορισμένη ημερομηνία.

Delisting = η διαγραφή των μετοχών μιας εταιρίας από τον κατάλογο των μετοχών ενός χρηματιστηρίου διότι παραβίασε τους κανόνες των συναλλαγών ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής ή τις απαιτούμενες χρηματοοικονομικές προδιαγραφές.

Delivery Versus Payment (DVP) = παράδοση έναντι πληρωμής. Πρόκειται για ένα μηχανισμό ενός συστήματος διακανονισμού που εξασφαλίζει την τελική μεταφορά ενός περιουσιακού στοιχείου του ενεργητικού μόνο εάν έχει πραγματοποιηθεί η τελική μεταφορά του ποσού της πληρωμής του άλλου αντισυμβαλλόμενου.

Delta = το ποσοστό της μεταβολής στην τιμή ενός παραγώγου προϊόντος σε σχέση με την τιμή του υποκειμένου μέσου (underlying instrument). Μερικές φορές αναφέρεται σαν ποσοστό κάλυψης κινδύνου (hedge ratio). Το Δέλτα είναι μία μέτρηση της αλλαγής στην τιμή ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης (option) που προκύπτει από την αλλαγή της τιμής του υποκειμένου μέσου όπως ενός ομολόγου (premium of an option) ή ενός εμπορεύματος, δηλαδή συμβολαίου μελλοντικής εκπλήρωσης (future). Η αξία του Δέλτα κυμαίνεται μεταξύ του -100 έως το μηδέν για τα put options (δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον) και μεταξύ του μηδέν και του +100 για τα call options (δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον). Τα puts έχουν ένα αρνητικό Δέλτα διότι έχουν μια αρνητική συσχέτιση με το υποκείμενο μέσο. Τα put premiums αυξάνουν όταν αυξάνεται η τιμή του υποκειμένου μέσου και αντίστροφα. Τα calls έχουν μια θετική συσχέτιση με την τιμή του υποκειμένου μέσου. Εάν αυξηθεί η τιμή του υποκειμένου μέσου, θα αυξηθεί και το premium στο call με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν αλλαγές στις άλλες μεταβλητές όπως είναι η τεκμαρτή μεταβλητότητα (implied volatility) και το χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη. Και εάν η τιμή του υποκειμένου μέσου πέσει, το premium στο call option θα πέσει επίσης με την

προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν αλλαγές στις άλλες μεταβλητές. Το Δέλτα α) τείνει να αυξάνει όσο πλησιάζουμε στη λήξη για τα at the money options (ένα συμβόλαιο δικαιώματος προαίρεσης (option) είναι at the money εάν η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος ισούται με την τιμή αγοράς του υποκειμένου μέσου) β) δεν είναι μία σταθερή σχετικά με το Gamma που είναι μία μέτρηση της τιμής της αλλαγής του Δέλτα μετά από μία κίνηση της τιμής του υποκειμένου μέσου (βλέπε λέξη) γ) υπόκειται σε αλλαγή σε περίπτωση μεταβολών στην τεκμαρτή μεταβλητότητα (implied volatility, βλέπε λέξη).

Demand deposit = κατάθεση σε πρώτη ζήτηση. Είναι μία έντοκη ή άτοκη κατάθεση που μπορεί να αναληφθεί από τον δικαιούχο οποτεδήποτε και χωρίς καμία υποχρέωση προηγούμενης προειδοποίησης.

Dematerialisation = απούλοποίηση. Η εξάλειψη των φυσικών παραστατικών ή εγγράφων τίτλων που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας επί χρηματοοικονομικών στοιχείων ώστε να υπάρχουν μόνο σαν λογιστικές εγγραφές. Πιο γνωστή ήταν η απούλοποίηση των τίτλων του δημοσίου (εντόκων γραμματίων και ομολόγων) και η απούλοποίηση των εισηγμένων μετοχών.

Demutualization = η διαδικασία μετατροπής ενός αμοιβαίου κεφαλαίου ή ενός χρηματιστηρίου από μη κερδοσκοπικό οργανισμό σε οργανισμό με στόχο το κέρδος. Η κύρια λειτουργία της έγκειται στη μείωση του ελέγχου των τοπικών ή περιφερειακών διαμεσολαβητών ή των κρατικών αρχών πάνω στη στρατηγική θέση της επιχείρησης. Ο οργανισμός αποκτά εξωτερικούς μετόχους και με τον τρόπο αυτό υπόκειται, όπως οι ιδιωτικές εταιρίες, σε πιέσεις για τη μεγιστοποίηση της χρηματιστηριακής του αξίας. Το αποτέλεσμα της μετατροπής είναι ότι ενεργεί με πιο πελατοκεντρικό τρόπο και είναι περισσότερο ευέλικτο και ικανό να ανταποκριθεί στις αλλαγές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και τις προκλήσεις του ανταγωνισμού.

Deposit = κατάθεση. Οι τραπεζικές καταθέσεις διακρίνονται σε:

◆ **blocking or frozen deposit**: δεσμευμένη κατάθεση. Το ποσό της κατάθεσης δεσμεύεται 1) με τη βούληση του ίδιου του καταθέτη (κάλυμμα εγγυητικής επιστολής, αναπαλλοτρίωτη κατάθεση) 2) κατόπιν έκδοσης δικαστικής απόφασης (π.χ προϊόν εγκληματικής πράξης, κατάσχεση για χρέη) 3) με βάση διάταξη νόμου (εισοδήματα από μισθώματα, μετοχές κλπ μη μόνιμου κατοίκου Ελλάδος) οπότε το ποσό αποδεσμεύεται μόνο μετά από έγκριση της κεντρικής τράπεζας. Μετά την πλήρη απελευθέρωση των κεφαλαίων η υπ' αριθ. 3 περίπτωση έπαψε να υπάρχει

◆ **certificate of deposit**: πιστοποιητικό καταθέσεων. Είναι προθεσμιακή κατάθεση που ο τόκος της αποδίδεται μόνο στη λήξη της κατάθεσης. Πιστοποιείται από ένα ανώνυμο τίτλο στον κομιστή ελεύθερα διαπραγματεύσιμο δηλαδή ο κάτοχος μπορεί να τον μεταβιβάσει ή να τον προεξοφλήσει με ή χωρίς οπισθογράφηση. Στη λήξη της κατάθεσης, η εκδότρια τράπεζα είναι υποχρεωμένη να τον εξοφλήσει ανεξάρτητα ποιος είναι ο κομιστής. Για τα είδη των πιστοποιητικών καταθέσεων στην παγκόσμια τραπεζική πρακτική βλέπε τον αυτοτελή όρο «Certificate of Deposit (CD)»

◆ **collateralised deposit**: κατάθεση κατοχυρωμένη με ασφάλεια (collateral) δηλαδή με χρεόγραφο ώστε σε περίπτωση που δεν επιστραφεί κατά τη λήξη το ποσό της κατάθεσης συν τους τόκους να εκποιηθεί το χρεόγραφο και να καλύψει τη ζημία. Συνήθως, γίνεται όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει καλή πιστοληπτική διαβάθμιση (credit rating) προκειμένου να περιορισθεί ο πιστωτικός κίνδυνος

◆ **current account deposit**: κατάθεση σε τρεχούμενο λογαριασμό. Είναι έντοκη κατάθεση σε πρώτη ζήτηση και φέρει ορισμένα χαρακτηριστικά των καταθέσεων όψεως και ταμιευτηρίου. Μόνο φυσικά πρόσωπα και όχι έμποροι μπορούν να ανοίξουν ένα τέτοιο λογαριασμό. Χορηγείται βιβλιάριο καταθέσεων και συνήθως βιβλιάριο επιταγών και κινείται με κατάθεση μετρητών ή με πίστωση του ποσού επιταγών και με ανάληψη συνήθως μέσω επιταγών ή εντολών. Παρέχεται η δυνατότητα υπεραναλήψεων μέχρι ορισμένου ποσού (overdraft). Στην Ελλάδα, ο καταθέτης δικαιούται να τηρεί σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα ένα μόνο τρεχούμενο λογαριασμό και ένα κοινό τρεχούμενο (join current account)

◆ **deposit redeemable at notice**: κατάθεση υπό προειδοποίηση. Για την ανάληψη των χρημάτων, ο καταθέτης πρέπει να ειδοποιήσει την τράπεζα πριν από το συμφωνηθέν χρονικό διάστημα και να αναφέρει και το ποσό που προτίθεται να αναλάβει. Οι πιο συνήθεις

καταθέσεις αυτού του είδους είναι οι καταθέσεις υπό προειδοποίηση 3 μηνών. Στην περίπτωση αυτή, ο καταθέτης πρέπει να ειδοποιήσει την τράπεζα 3 μήνες πριν από την ανάληψη ότι προτίθεται να αποσύρει συγκεκριμένο χρηματικό ποσό. Εάν θελήσει να προβεί σε ανάληψη χωρίς να τηρήσει το διάστημα προειδοποίησης, θα επιβαρυνθεί με επιτόκιο ποινής. Όλες οι καταθέσεις υπό προειδοποίηση είναι έντοκες. Στην Ελλάδα, δικαιούχοι τέτοιων καταθέσεων μπορεί να είναι φυσικά πρόσωπα, ΝΠΙΔ και ΝΠΔΔ πλην των Δημοσίων Οργανισμών και των Ασφαλιστικών Ταμείων

◆ **derivative deposit**: παράγωγη κατάθεση. Δημιουργείται από παροχή δανείου τράπεζας σε πελάτη της

◆ **dormant deposit account**: αδρανής καταθετικός λογαριασμός. Είναι ο λογαριασμός που δεν έχει κινηθεί για διάστημα 12 συνεχόμενων μηνών με ανάληψη στο ταμείο ή σε ATM, με κατάθεση, με εξόφληση επιταγών, με εντολές πληρωμής, με πάγιες εντολές ή μέσω οποιασδήποτε συναλλαγής. Εξαιρούνται οι εσωτερικές τραπεζικές λογιστικές εγγραφές όπως πληρωμή τόκων, προμηθειών, παρακράτηση φόρου. Αδρανής δεν είναι ένας λογαριασμός προθεσμίας ή ο συνδεδεμένος με προθεσμιακή κατάθεση ή αυτός που ανοίχτηκε αποκλειστικά για την παροχή εγγύησης. Η τράπεζα έχει το δικαίωμα να δεσμεύσει τις χρεώσεις και πιστώσεις όποιου λογαριασμού χαρακτηριστεί αδρανής

◆ **foreign exchange deposit**: κατάθεση σε συνάλλαγμα, όταν το νόμισμα του χρηματικού ποσού δεν είναι το εθνικό νόμισμα ή το νόμισμα μιας νομισματικής ένωσης όπως π.χ το ευρώ για τη ζώνη του ευρώ

◆ **interbank deposit**: διατραπεζική κατάθεση. Είναι η κατάθεση μεταξύ τραπεζών ή μεταξύ αυτών και της κεντρικής τράπεζας. Με τον τρόπο αυτό, η τράπεζα που καταθέτει απαλλάσσεται από το βάρος της άτοκης πλεονάζουσας ρευστότητας ενώ η τράπεζα που δανείζεται καλύπτει τις ανάγκες της. Συνήθως, οι καταθέσεις αυτού του είδους είναι βραχυπρόθεσμες δηλαδή αρχίζουν από τη μία ημέρα (overnight deposit) και φθάνουν τον ένα χρόνο. Διαφορετική είναι η λειτουργία των καταθέσεων και του δανεισμού στην και από την κεντρική τράπεζα η οποία επιδιώκει μέσω των επιτοκίων αυτών να εφαρμόσει την επιδιωκόμενη νομισματική πολιτική.

◆ **join account deposit**: κατάθεση σε κοινό λογαριασμό. Είναι η χρηματική κατάθεση που τηρείται στο όνομα δύο ή περισσότερων προσώπων από κοινού με τον όρο ότι κάθε δικαιούχος μπορεί να προβεί σε ανάληψη με ή χωρίς τη σύμπραξη των άλλων συγκαταθετών. Συνήθως τίθεται η ρήτρα ότι μετά το θάνατο ενός εξ αυτών, ο κοινός λογαριασμός και το κατατεθειμένο ποσό περιέρχεται αυτοδικαίως στους επιζώντες συνδικαιούχους του λογαριασμού οπότε δεν οφείλεται φόρος κληρονομιάς. Ο κοινός λογαριασμός μπορεί να είναι υπό τη μορφή καταθέσεων όψεως, τρεχούμενου, ταμειυτηρίου και προθεσμίας

◆ **joint owner undivided deposit**: κατάθεση σε αδιαίρετο λογαριασμό. Σε αντίθεση με τον ανωτέρω κοινό λογαριασμό, οι αναλήψεις ή οποιοσδήποτε χρεώσεις επιτρέπονται μόνο με τη σύμπραξη όλων των συνδικαιούχων. Σε περίπτωση που ένας εξ αυτών ενεργεί με εξουσιοδότηση των υπολοίπων πρέπει να αποδεικνύει ότι οι τελευταίοι ευρίσκονται εν ζωή. Η τράπεζα οφείλει να παρέχει, μέσα σε ένα μήνα από το άνοιγμα ενός τέτοιου λογαριασμού, στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) τα στοιχεία των δικαιούχων, σε περίπτωση δε θανάτου ενός εκ των καταθετών οι λοιποί συνδικαιούχοι πρέπει, εντός 15 ημερών, να καταθέσουν δήλωση στη ΔΟΥ με πίνακα των ποσών και αξιών του λογαριασμού προκειμένου να τους επιβληθεί φόρος κληρονομιάς

◆ **overdraft account deposit**: κατάθεση που συνοδεύεται με την παροχή πιστωτικού ορίου, δηλαδή με ποσό πέραν των κατατεθειμένων χρημάτων μέχρι το οποίο ο καταθέτης μπορεί να αντλήσει κεφάλαια σαν δάνειο (overdraft) για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η ανάληψη πραγματοποιείται με μπλοκ επιταγών ή με τη χρήση πιστωτικής κάρτας ενώ το επιτόκιο που επιβαρύνει την υπερανάληψη είναι υψηλό

◆ **overnight deposit**: κατάθεση μίας ημέρας. Πραγματοποιείται συνήθως από πιστωτικά ιδρύματα στην κεντρική τράπεζα και φέρει μικρό επιτόκιο

◆ **savings deposit**: κατάθεση ταμειυτηρίου. Αποδίδεται και αυτή σε πρώτη ζήτηση και φέρει επιτόκιο κάτω ή ελαφρά ανώτερο από τον πληθωρισμό. Δικαιούχος του λογαριασμού είναι φυσικό πρόσωπο ή ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Χορηγείται στον καταθέτη βιβλιάριο ταμειυτηρίου ενώ απαγορεύεται η ανάληψη ποσού με επιταγή. Παρέχεται στον δικαιούχο η δυνατότητα πάγιων εντολών δηλαδή η εξουσιοδότηση πληρωμής μέσω της κατάθεσης ταμειυτηρίου λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφώνου, νερού, ενοικίων και άλλων πάγιων και περιοδικών οφειλών

◆ sight deposit = κατάθεση όψεως. Είναι κατάθεση αποδοτέα άμεσα ή όπως αποκαλείται στην τραπεζική σε πρώτη ζήτηση (βλέπε ανωτέρω Demand deposit). Χορηγείται βιβλιάριο καταθέσεων και ο λογαριασμός όψεως κινείται με κατάθεση νέου ποσού ή με ανάληψη που πραγματοποιείται συνήθως μέσω τραπεζικής επιταγής από βιβλιάριο επιταγών που χορηγεί η τράπεζα στον πελάτη. Καταθέσεις όψεως διατηρούν κατά κανόνα οι εμπορικές επιχειρήσεις αλλά και ιδιώτες για εμπορικούς σκοπούς. Διακρίνονται σε άτοκες και σε έντοκες που φέρουν πολύ μικρό επιτόκιο. Συνήθως, παρέχεται η δυνατότητα υπεραναλήψεων μέχρι ορισμένου ποσού (overdraft)

◆ time deposit = προθεσμιακή κατάθεση. Πρόκειται για έντοκες καταθέσεις με προκαθορισμένη λήξη (deposits with an agreed maturity) συνήθως 1, 3, 6, 12 μηνών και 1, 2, 3, 4 και 5 ετών μη αποκλεισμένων των ενδιάμεσων διαστημάτων. Σε περίπτωση ανάληψης του χρηματικού ποσού πριν από τη λήξη της κατάθεσης (early withdrawal), ο πελάτης επιβαρύνεται με επιτόκιο ποινής. Στις προθεσμιακές καταθέσεις το πιστωτικό ίδρυμα δεν παραδίδει βιβλιάριο καταθέσεων αλλά ομολογία κατάθεσης, δηλαδή αποδεικτικό έγγραφο

◆ conditional deposit: υπό όρο κατάθεση. Πρόκειται για κατάθεση όψεως, τρεχούμενου, ταμειυτηρίου, υπό προειδοποίηση και προθεσμίας στην οποία τίθεται με βάση έγγραφη εντολή ειδικός όρος όπως κατάθεση αποδοτέα μετά την ενηλικίωση του δικαιούχου, μετά τη συμπλήρωση ορισμένου έτους της ηλικίας, μετά την τέλεση γάμου, με τη συγκατάθεση του καταθέτη, κατά το ποσό μόνο των τόκων για ανήλικο, ή αποδοτέα μετά το θάνατο του καταθέτη. Στις περιπτώσεις αυτές, ο λογαριασμός ανοίγεται από τρίτο πρόσωπο υπέρ του δικαιούχου, η ανάληψη όμως ποσών τελεί υπό τον όρο ή όρους που τίθενται εγγράφως.

Deposit Guarantee Fund = Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων.

• Ταμείο που ασφαρίζει ένα ποσοστό των καταθέσεων των πελατών σε περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα, που μετέχει στο σχήμα, αδυνατεί να επιστρέψει στο κοινό τις καταθέσεις του ή οριστικά πτωχεύσει. Κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υποχρεωμένο από την Οδηγία 94/19/30.5.94/EC να έχει τουλάχιστον ένα τέτοιο σύστημα.

• Το **Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων, TEK (Hellenic Deposit Guarantee Fund)** ιδρύθηκε για την Ελλάδα με το Νόμο 2324/1995 – που τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με το Νόμο 2823/2000). Το TEK είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών). Διοικείται από οκταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, με Πρόεδρο ένα Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), δύο άλλα μέλη από την ΤτΕ, ένα από το ΥΠΕΘΟ, τρία από την Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) και ένα από την Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί για μία ακόμη πενταετία.

❶ Το ιδρυτικό κεφάλαιο του TEK ανέρχεται στο ποσό των 8,8 εκατομμυρίων ευρώ και καλύπτεται κατά τα 6/10 από την ΤτΕ και κατά τα 4/10 από την ΕΕΤ που με τη σειρά της κατανέμει το ποσοστό αυτό στα πιστωτικά ιδρύματα που μετέχουν στο σύστημα. Την 31.12.2005 το σύνολο των διαθεσίμων και άμεσα ρευστοποιήσιμων πόρων του TEK ανερχόταν σε 686,5 εκατομμύρια ευρώ.

❷ Στο Ταμείο **μετέχουν υποχρεωτικά** όλα τα πιστωτικά ιδρύματα (ΠΙ) κατά την έννοια του άρθρου 2 του Νόμου 2076/1992 που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας στην Ελλάδα – εκτός του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου – και μετά την έκδοση του από 15.12.2000 Προεδρικού Διατάγματος και οι συνεταιριστικές τράπεζες. Προαιρετικά, ύστερα από αίτησή τους, μετέχουν για συμπληρωματική ασφάλιση του αντίστοιχου συστήματος της έδρας τους ως προς το ποσό ή και ως προς τις κατηγορίες των καλυπτόμενων καταθέσεων τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων των οποίων η έδρα ευρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συμμετέχουν, τέλος, υποχρεωτικά τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων των οποίων η έδρα ευρίσκεται σε τρίτες χώρες εφόσον τα τελευταία δεν καλύπτονται από ισοδύναμο σύστημα εγγύησης καταθέσεων. Το 2006, συμμετείχαν στο TEK 42 ιδρύματα από τα οποία 22 ήσαν ελληνικές εμπορικές τράπεζες, 16 ελληνικές συνεταιριστικές τράπεζες και 4 υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2006, συμμετείχαν στο TEK τα εξής πιστωτικά ιδρύματα:

A. Ελληνικές εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες

1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2. AEGEAN BALTIC BANK
3. ALPHA BANK
4. ASPIS BANK
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

6. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
7. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
8. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
9. ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM
10. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
11. EFG EUROBANK ERGASIAS
12. MARFIN BANK
13. NOVABANK
14. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
15. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
16. ΠΡΟΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
17. PROBANK
18. FBB ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
19. ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ

B. Συνεταιριστικές τράπεζες

20. ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.
21. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΡΑΜΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
22. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
23. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΒΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
24. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
25. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Ο ΣΤΟΧΟΣ» ΣΥΝ.Π.Ε.
26. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
27. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΖΑΝΗΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
28. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
29. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
30. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ-ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
31. ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.
32. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΕΡΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
33. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν.ΣΕΡΡΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε. «ΣΕΡΡΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ»
34. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
35. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε.

Υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

36. AMERICAN EXPRESS BANK Ltd.
37. AMERICAN BANK OF ALBANIA-GREEK BRANCH
38. BANK OF AMERICA N.A.
39. BANK SADERAT IRAN
40. KEDR BANK ATHENS

❸ Οι πόροι του ΤΕΚ προέρχονται από ετήσιες τακτικές εισφορές των συμμετεχόντων ιδρυμάτων και από συμπληρωματική εισφορά εφόσον οι πόροι του δεν επαρκούν για την καταβολή αποζημίωσης στους καταθέτες σε περίπτωση επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου.

❹ Το ΤΕΚ ενεργοποιείται εάν μία τράπεζα δεν είναι σε θέση να αποδώσει τις καταθέσεις. Η κατάσταση αυτή διαπιστώνεται είτε με δικαστική απόφαση είτε με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το ΤΕΚ χρειάστηκε να ενεργοποιηθεί μια φορά μέχρι τώρα τη διαδικασία καταβολής αποζημίωσης. Πρόκειται για τους καταθέτες της Αραβοελληνικής τράπεζας η οποία τέθηκε σε εκκαθάριση το 1994.

❺ Σε περίπτωση ενεργοποίησης του συστήματος, δηλαδή διαπίστωσης του γεγονότος αδυναμίας επιστροφής καταθέσεων από ένα μετέχοντα, **καλύπτεται το σύνολο των καταθέσεων του ίδιου καταθέτη σε ένα πιστωτικό ίδρυμα μέχρι το ανώτατο ποσό των 20.000 ευρώ**. Το ίδιο ανώτατο ποσό ανά καταθέτη ισχύει και για κάθε ένα από τα υπόλοιπα ΠΙ στα οποία ο ίδιος δικαιούχος έχει καταθέσεις.

❻ Από την κάλυψη του συστήματος **εξαιρούνται** οι ακόλουθες κατηγορίες καταθέσεων:

α) καταθέσεις άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων στο όνομά τους και για ίδιο λογαριασμό β) τίτλοι που αποτελούν στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων γ) καταθέσεις που προέρχονται από συναλλαγές για τις οποίες εκδόθηκε καταδικαστική ποινική απόφαση για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή άλλη παράνομη πράξη δ) καταθέσεις των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων των ασφαλιστικών εταιριών, καθώς και των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες ε) καταθέσεις της κεντρικής διοίκησης, όπως των Υπουργείων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών των Υπουργείων ζ) καταθέσεις των διοικητικών στελεχών των πιστωτικών ιδρυμάτων, των μελών του Δ.Σ., των μετόχων που

κατέχουν άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον το 5% του κεφαλαίου των πιστωτικών ιδρυμάτων, των προσώπων των ελεγκτικών εταιριών που είναι επιφορτισμένα με το νόμιμο έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των καταθετών που έχουν τις ίδιες ιδιότητες σε άλλες επιχειρήσεις, οι οποίες ελέγχουν άμεσα ή έμμεσα το πιστωτικό ίδρυμα η) καταθέσεις συζύγων και τέκνων των καταθετών που αναφέρονται ανωτέρω (περίπτ. ζ), καθώς και τρίτων που ενεργούν για λογαριασμό των ως άνω καταθετών θ) καταθέσεις συνδεδεμένων με το πιστωτικό ίδρυμα εταιριών ι) διαπραγματεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων κ) ομολογίες και τραπεζικά ομόλογα που έχουν εκδοθεί από πιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από αποδοχές συναλλαγματικών και από υποσχετικές επιστολές ή γραμμάτια έκδοσής τους και λ) υποχρεώσεις που προκύπτουν από πώληση τίτλων με ταυτόχρονη συμφωνία επαναγοράς (repos).

⑦ Σχετικά με τη **διαχείριση των διαθεσίμων** του ΤΕΚ ισχύουν τα εξής:

- α) η διαχείριση των διαθεσίμων του ΤΕΚ αποβλέπει πρώτιστα σε υψηλή ασφάλεια και ευχέρεια άμεσης ρευστοποίησης και δευτερευόντως σε υψηλή απόδοση
- β) ποσοστό 20% της εισφοράς των ΠΙ πιστώνεται σε λογαριασμό της ΤτΕ και επενδύεται ολικά ή μερικά σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου σε εγχώριο νόμισμα ή σε συνάλλαγμα καθώς και σε ισοδύναμους τίτλους της αλλοδαπής εναπομένουσας διάρκειας μέχρι 12 μήνες ή παραμένει στο λογαριασμό αυτό για κάλυψη άμεσων και λειτουργικών αναγκών του ΤΕΚ
- γ) το υπολειπόμενο 80% κατατίθεται σε λογαριασμό τρίμηνης προθεσμιακής κατάθεσης του ΤΕΚ που τηρείται στο Πιστωτικό Ίδρυμα που καταβάλλει την αντίστοιχη εισφορά
- δ) το Δ.Σ. του ΤΕΚ, με πλήρως αιτιολογημένη απόφασή του που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία 6 τουλάχιστον σε σύνολο 8 μελών, δύναται να αποφασίζει την τοποθέτηση των διαθεσίμων σε τίτλους εφόσον κατά την εύλογη κρίση του οι τοποθετήσεις αυτές παρέχουν ισοδύναμη ασφάλεια με τους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου και μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα.

Depositing/cash-in machines = μηχανήματα κατάθεσης μετρητών. Προσφέρονται από τα πιστωτικά ιδρύματα για να διευκολύνουν τους πελάτες τους να πραγματοποιούν καταθέσεις μετρητών ιδιαίτερα σε μη εργάσιμες ώρες. Στην Ευρωζώνη, πριν τεθούν σε λειτουργία, πρέπει να ελεγχθούν από την κεντρική τράπεζα για να διαπιστωθεί εάν ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις διαλογής και εντοπισμού των πλαστών τραπεζογραμματίων ευρώ.

Depository Trust Company, DTC = εταιρία περιορισμένης ευθύνης που λειτουργεί το μεγαλύτερο κεντρικό αποθετήριο τίτλων στον κόσμο. Έχει έδρα τη Νέα Υόρκη, είναι μέλος του Ομοσπονδιακού Συστήματος Αποθεμάτων (FED) και εποπτεύεται από την Επιτροπή Χρεογράφων και Χρηματιστηρίου (Securities and Exchange Commission, SEC). Ανήκει στο Depository Trust and Clearing Corporation (DTCC) που ανήκει κύρια στις μεγαλύτερες τράπεζες, μεσίτες-διαμεσολαβητές και τα χρηματιστήρια της Wall Street. Δέχεται για φύλαξη πάνω από 2.000.000 μετοχές και χρεόγραφα αξίας 23 τρισεκατομμυρίων δολαρίων από 65 χώρες, εκτελεί λογιστικές διακινήσεις τίτλων αξίας περίπου 116 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, ενεχυριάζει τίτλους και εκκαθαρίζει όλες τις ανωτέρω συναλλαγές.

Deposit swap = καταθετικό swap ή ανταλλαγή καταθέσεων (βλέπε και όρο synthetic swap). Μία σειρά συναλλαγών που αποτελείται από: **1)** το ποσό της κατάθεσης του νομίσματος Α και οι τόκοι μετατρέπονται μέσω του νομίσματος spot στο νόμισμα Β **2)** το νόμισμα Β δανείζεται εντόκως σε μία τράπεζα **3)** για την κάλυψη πιθανών μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών, ακολουθεί μία προθεσμιακή πώληση του νομίσματος Β έναντι του νομίσματος Α στο οποίο θα επιστραφεί το μετατραπέν ποσό πλέον τόκων στο αρχικό νόμισμα. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται κύρια από τα αμοιβαία κεφάλαια και άλλους θεσμικούς επενδυτές για να εκμεταλλευτεί τη διαφορά των επιτοκίων και των ισοτιμιών.

Deregulation = απορύθμιση. Η εξάλειψη ή η μείωση της παρέμβασης του κράτους στον έλεγχο της αγοράς που οδηγεί και σε απελευθέρωση των τραπεζικών αγορών από τις λεπτομερείς κανονιστικές διατάξεις (banking deregulation).

Derivatives = παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα. Προκύπτουν από άλλα απλά προϊόντα ή από το συνδυασμό υφισταμένων βασικών προϊόντων. Η αξία τους εξαρτάται από την αξία υποκειμένων μέσων (underlying instruments) όπως τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, τις τιμές των χρεογράφων, των μετοχών, των εμπορευμάτων και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες. Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (SFAS 133) δίνουν τον ακόλουθο

ορισμό. «Ένα παράγωγο προϊόν είναι ένα χρηματοπιστωτικό μέσο ή άλλη σύμβαση με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχει ένα ή περισσότερα υποκείμενα μέσα (underlyings) και ένα ή περισσότερα θεωρητικά ποσά (notional amounts) ή ρήτρες πληρωμής ή και αμφότερα. Αυτοί οι όροι καθορίζουν το ποσό των διακανονισμών (settlements) και σε μερικές περιπτώσεις ορίζουν εάν απαιτείται ή όχι ένας διακανονισμός β) δεν απαιτεί μία καθαρή αρχική επένδυση ή μία καθαρή αρχική επένδυση που είναι μικρότερη από αυτή που απαιτείται για άλλους τύπους συμβάσεων οι οποίες αναμένεται να έχουν παρόμοια ανταπόκριση στις αλλαγές των συντελεστών της αγοράς γ) όταν οι όροι του απαιτούν ή επιτρέπουν ένα καθαρό διακανονισμό, μπορεί εύκολα να διακανονισθεί καθαρά από ένα μέσο εξωτερικό της σύμβασης ή περιέχει την ευχέρεια παράδοσης ενός περιουσιακού στοιχείου που θέτει τον αποδέκτη σε μια θέση όχι ουσιαστικά διάφορη από τον καθαρό διακανονισμό».

● Διακρίνουμε τις εξής βασικές κατηγορίες παραγώγων:

1) τα προθεσμιακά παράγωγα (Forward Based Derivatives) που βασίζονται σε προθεσμιακές συμφωνίες (FRA's, Interest Rate Swaps, Foreign Exchange Forwards, Equity Forwards, Index Forwards, Commodity Forwards)

2) τα παράγωγα που βασίζονται σε συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (Options Based Derivatives) όπως π.χ τα Options, Interest Rate Caps, Interest Rate Floors, Foreign Exchange Calls, Foreign Exchange Puts, Commodity Calls and Puts, Equity Calls and Puts.

3) τα βασιζόμενα σε πράξεις ανταλλαγής (Swaps Based Derivatives) όπως π.χ τα fixed interest rates with floating rates swaps, τα rates floating with reference to one basis to another basis swaps, τα total return swaps, τα caps, floors and collars και τα symmetric and asymmetric swaps

4) τα παράγωγα που βασίζονται σε ένα option επί ενός interest rate swap (swaption)

5) τα παράγωγα που βασίζονται σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (Futures Based Derivatives).

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπετε σχετικούς αυτόνομους όρους Forward, Option, Swap, Swaption, Futures.

● Η χρήση των παραγώγων στοχεύει είτε α) στην αντιστάθμιση του κινδύνου (hedging) από τη μεταβλητότητα των τιμών ή των επιτοκίων ή β) σε εμπορικό κέρδος όπως στην περίπτωση που μπορεί κανείς με την κατάλληλη στρατηγική να κερδίζει ακόμα και όταν η αγορά είναι καθοδική ή γ) σε εξισορροπητική κερδοσκοπία όταν το κέρδος προέρχεται από τη διαφορετικότητα των τιμών σε διαφορετικές αγορές.

● Στην Ελλάδα, η αγορά παραγώγων συστηματοποιήθηκε με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2303/16-5-94. Οι επιχειρήσεις μπορούν να συνάψουν οποιαδήποτε μορφή πράξης συναλλάγματος σε παράγωγα προϊόντα με ελληνικές ή ξένες τράπεζες. Με το Νόμο 2533/1997 ιδρύθηκαν το Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών (ΧΠΑ) και η Εταιρία Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων (ΕΤΕΣΕΠ) που έθεσαν σε εφαρμογή το θεσμό των χρηματιστηριακών παραγώγων την 27 Αυγούστου 1999 και έκαναν την εμφάνισή τους με τα Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (ΣΜΕ-Futures) με βάση τους ειδικούς δείκτες του ΧΑΑ: FTSE/ASE 20 και Mid 40 διάρκειας ενός, δύο, τριών, έξι και δώδεκα μηνών. Στη συνέχεια τα χρηματιστηριακά παράγωγα επεκτείνονται στις 14.1.2000 με το δεκαετές ομόλογο του Ελληνικού Δημοσίου ενώ στη διάρκεια του Β' εξαμήνου του 2000 εισάγονται τα συμβόλαια δανεισμού τίτλων, τα δικαιώματα (options) στους δείκτες FTSE/ASE-20 και Mid 40 και τα δικαιώματα επί μετοχών. Η συναλλακτική δραστηριότητα διαμορφώνεται στα 300 έως 800 συμβόλαια την ημέρα αξίας 4,7 έως 113 εκατομ. ευρώ. Με την ανάπτυξη του θεσμού αναμένεται ότι ο όγκος των συναλλαγών θα φθάσει τα 5.000 έως 7.000 συμβόλαια την ημέρα. Πάντως, τα χρηματιστηριακά παράγωγα είναι προσита στους μεγάλους και δη στους θεσμικούς επενδυτές αφού απαιτείται περιθώριο ασφαλείας 58.694 ευρώ. Ας δώσουμε ένα παράδειγμα στο δημοφιλέστερο παράγωγο που είναι ο δείκτης FTSE/ASE. Αν εκτιμά κάποιος ότι η αγορά θα ανέβει αγοράζει π.χ. 20 συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ΣΜΕ) στον FTSE/ASE-20 στην τρέχουσα τιμή αυτού. Αυτό σημαίνει ότι ο πωλητής του συμβολαίου έχει πάρει αντίθετη θέση. Η τιμή του συμβολαίου εκφράζεται σε μονάδες και κάθε μονάδα κοστίζει 5,87 ευρώ. Η τιμή του προϊόντος διαμορφώνεται καθημερινά. Ας υποθέσουμε ότι την ημέρα κλεισίματος του συμβολαίου ο ανωτέρω δείκτης είχε 2.820 μονάδες. Ο αγοραστής καταβάλλει αρχικά το 20% του τιμήματος και το υπόλοιπο με ημερήσιο διακανονισμό. Συνολικά θα πληρώσει 2.820 μονάδες X 5,87 ευρώ η μονάδα X 20 συμβόλαια = 331.068 ευρώ. Σε περίπτωση που ο δείκτης κινηθεί ανοδικά και φθάσει την επόμενη ημέρα στις 2.850 μονάδες ο αγοραστής έχει κερδίσει 2.850 - 2.820 = 30 μονάδες το οποίο αντιστοιχεί σε 30 μονάδες X 5,87 ευρώ X 20 συμβόλαια = 3.522 ευρώ. Αυτό το κέρδος πρέπει να πληρωθεί από τον

πωλητή και καταβάλλεται από το περιθώριο ασφαλείας των 58.694 ευρώ. Η διαδικασία αυτή γίνεται καθημερινά με τιμές αγοράς. Για να βγει κανείς κερδισμένος θα πρέπει να λήξει το συμβόλαιο και να έχει καθαρό κέρδος για όλη την περίοδο ή να κλείσει τη θέση του πριν τη λήξη. Αυτό επιτυγχάνεται εάν πάρει μια αντίθετη θέση για το ίδιο προϊόν.

Development Acceptance Test, DAT = δοκιμή αποδοχής χρηστών κατά τη φάση της ανάπτυξης του λογισμικού. Είναι το τεστ που πραγματοποιείται στην πρώιμη φάση της ανάπτυξης ενός νέου λογισμικού ή της τροποποίησης και συμπλήρωσης του υπάρχοντος λογισμικού για τη διαδικασία της αναβάθμισης. Το τεστ αυτό δεν υποκαθιστά τα unit και regression tests που είναι αναγκαία στην ύστερη φάση της εφαρμογής (implementation) του λογισμικού. Το DAT εκτελείται μετά τον καθορισμό των επιχειρησιακών προϋποθέσεων (business requirements) που θέτουν οι χρήστες και της πρώτης προσπάθειας ανάπτυξης του λογισμικού. Στη συνέχεια, αφού εντοπισθούν τα προβλήματα και διορθωθούν από τους software engineers, επαναλαμβάνεται το DAT μέχρι το νέο λογισμικό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των χρηστών. Πρόκειται για ένα γενικό τεστ υψηλού επιπέδου (high level gross verification test) και για το λόγο αυτό αγνοούνται στη φάση αυτή δευτερεύοντα προβλήματα που πιθανόν να εμφανισθούν. Τα προβλήματα αυτά θα λυθούν στη φάση του software implementation όπως και όλα τα άλλα που θα εντοπισθούν από τα unit και regression tests (βλέπε όρους).

Dial up = δικτυακή τεχνολογία που παρέχει στους προσωπικούς υπολογιστές και άλλες δικτυακές συσκευές μέσω τυποποιημένων τηλεφωνικών γραμμών πρόσβαση σε δίκτυα τοπικής και ευρείας περιοχής (LANs και WANs). Οι παροχείς υπηρεσιών του Ίντερνετ προσφέρουν συνδρομητικά πλάνα για τους χρήστες των οικιακών PCs. Οι κυριότεροι τύποι του dial up είναι το V.34 και το V.90. Τα σχετικά συστήματα χρησιμοποιούν εξειδικευμένα δικτυακά πρωτόκολλα όπως το PPP (βλέπε όρο). Για να χρησιμοποιήσει ο χρήστης του Ίντερνετ μία σύνδεση dial up πρέπει να διαθέτει προσωπικό υπολογιστή εφοδιασμένο με modem το οποίο καλεί το modem του παροχέα υπηρεσιών (Internet Service Provider, ISP). Τα modems μεταδίδουν δικτυακή πληροφορία μέσω τηλεφώνου μέχρι ένα από τα δύο modems αποσυνδεθεί. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, όταν η χρήση του Ίντερνετ έλαβε εκρηκτικές διαστάσεις, η σύνδεση dial up ήταν η πιο διαδεδομένη λόγω χαμηλού κόστους. Όμως, η απόδοση αυτής της σύνδεσης με το Ίντερνετ ήταν περιορισμένη. Ο τύπος V.90 του dial up υποστηρίζει ευρύτητα ζώνης λιγότερη από 56 Kbps ενώ το ISDN χειρίζεται περίπου 128 Kbps. Σήμερα, οι χρήστες του Ίντερνετ αντικαθιστούν το dial up με ευρυζωνικές τεχνολογίες υψηλών ταχυτήτων.

DIAS, Interbanking Systems S.A. = Δίας, Διατραπεζικά Συστήματα ΑΕ. Ελληνική εταιρία διατραπεζικών συστημάτων πληρωμών που ιδρύθηκε στις 28.6.1989 και εδρεύει στις οδούς Αλαμάνας και Πρεμετής 2, Μαρούσι. Ανώτερο όργανο αυτής είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, την προεδρία του οποίου ασκεί Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ συμμετέχουν υψηλόβαθμα στελέχη εννέα τραπεζών, που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα του τραπεζικού χώρου και αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90% της τραπεζικής αγοράς. Συμμετέχει, επίσης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας και ο Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Ο Δίας διαθέτει τα εξής συστήματα και υπηρεσίες:

□ DIASATM, Switching of ATM networks interbanking system

(Διατραπεζικό Σύστημα Διασύνδεσης ATMs)

Το σύστημα συνδέει τα δίκτυα των ATMs όλων των τραπεζών με στόχο να προσφέρει στους καταθέτες τους τη δυνατότητα ανάληψης μετρητών από οποιοδήποτε ATM οποιασδήποτε τράπεζας, με τη χρήση της κάρτας τους και του προσωπικού κωδικού τους αριθμού. Μέσω του συστήματος είναι δυνατή η ανάληψη μετρητών μέχρι του ποσού των 600 ευρώ ημερησίως και η λήψη του υπολοίπου του τραπεζικού λογαριασμού. Η DIASATM προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα όπως ανάληψη χρημάτων από οποιαδήποτε τράπεζα και οποιαδήποτε περιοχή στην οποία υπάρχει έστω και ένα ATM τράπεζας, ανάληψη χρημάτων καθ' όλο το 24ωρο και κέρδος χρόνου.

□ DIASCHEQUE, Electronic Cheque clearing interbanking system

(Ηλεκτρονικό Διατραπεζικό Σύστημα Συμψηφισμού Επιταγών)

Το σύστημα αφορά τον ηλεκτρονικό συμψηφισμό την ίδια ημέρα των επιταγών σε ευρώ που αγοράζουν οι τράπεζες. Σκοπός του είναι ο ηλεκτρονικός συμψηφισμός των επιταγών, που

αγοράζει μια τράπεζα, και σύρονται σε βάρος άλλων τραπεζών και ο διακανονισμός τους την ίδια ημέρα στην Τράπεζα της Ελλάδος με τα ποσά που προκύπτουν από την εκκαθάριση των επιταγών. Το DIASCHEQUE λειτουργεί με την αρχή του check truncation, σύμφωνα με την οποία το τραπεζικό κατάστημα αγοράς της επιταγής δεν διακινεί περαιτέρω το σώμα της επιταγής, αλλά αποστέλλει στη ΔΙΑΣ Α.Ε., μέσω του ηλεκτρονικού κέντρου της τράπεζάς του, ηλεκτρονικό μήνυμα με τα στοιχεία της (αριθμό λογαριασμού, αριθμό επιταγής, ποσό και ημερομηνία έκδοσης). Το όριο του ποσού των επιταγών, που διοδεύονται μέσω του συστήματος έχει ορισθεί σε 300.000 ευρώ ανά επιταγή. Έχει τα πλεονεκτήματα της μη φυσικής διακίνησης της επιταγής, της μείωσης του λειτουργικού κόστους, της αυθημερόν χρέωσης του λογαριασμού του εκδότη και του άμεσου συμψηφισμού, της μείωσης του πιστωτικού κινδύνου και της μείωσης του κόστους του χρήματος.

□ DIASPAY, Corporate and State mass payments interbanking system

(Διατραπεζικό Σύστημα Πληρωμής Αποδοχών και λοιπών Υποχρεώσεων Εταιριών και Δημόσιων Φορέων)

Το σύστημα εξυπηρετεί μαζικές πληρωμές φορέων και επιχειρήσεων, όπως πληρωμή μισθών, συντάξεων, μερισμάτων, επιδομάτων κ.λ.π. Σκοπός του είναι η προσφορά της δυνατότητας σε κάθε φορέα (δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο τομέα, επιχειρήσεις, οργανισμοί) να διενεργεί μαζικά πληρωμές προς τρίτους (όπως πληρωμή μισθών, συντάξεων, μερισμάτων, επιδομάτων) με πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων σε οποιαδήποτε τράπεζα επιθυμεί ο δικαιούχος. Το σύστημα DIASPAY παρουσιάζει πλεονεκτήματα α) τόσο για τους φορείς και τις επιχειρήσεις όπως η απλούστευση των διαδικασιών πληρωμής, η αυτοματοποίηση των εργασιών, η κατάργηση της μεταφοράς μετρητών, ο αποκλεισμός των ληστειών και η μείωση του λειτουργικού κόστους β) όσο και για τους δικαιούχους όπως η ευχέρεια επιλογής της τράπεζας με την οποία επιθυμούν να συνεργάζονται, η αποφυγή συνωστισμού και τλαιπωρίας, η άμεση πίστωση των χρημάτων τους σε έντοκο λογαριασμό και η δυνατότητα μερικής ή ολικής ανάληψης των χρημάτων τους από τα ATMs των τραπεζών καθ' όλο το 24ωρο.

□ DIASTRANSFER, Funds transfer interbanking system

(Διατραπεζικό Σύστημα Κίνησης Κεφαλαίων)

Το σύστημα εξυπηρετεί εντολές πελατείας των τραπεζών για τη μεταφορά κεφαλαίων από την τράπεζα του εντολέα στην τράπεζα του δικαιούχου για πίστωση λογαριασμού ή πληρωμή σε μετρητά. Εντολές και δικαιούχοι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Η DIASTRANSFER προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα όπως ασφάλεια, ταχύτητα και αποφυγή τλαιπωρίας, αυθημερόν πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου της εντολής ή το αργότερο την επομένη της επίδοσης, μείωση του λειτουργικού κόστους, μείωση του κόστους χρήματος και καλύτερη διαχείριση των διαθεσίμων από τον εντολέα, τον δικαιούχο και τις τράπεζες.

□ DIASDEBIT, Corporate and State collection of mass receipts interbanking system

(Διατραπεζικό Σύστημα Μαζικών Εισπράξεων Εταιριών και Δημόσιων Φορέων)

Το σύστημα εξυπηρετεί τις μαζικές εισπράξεις των απαιτήσεων των φορέων και των επιχειρήσεων με χρέωση των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών/πελατών τους, μετά από προηγούμενη εξουσιοδότηση αυτών. Στόχος του συστήματος είναι η προσφορά στους φορείς και τις επιχειρήσεις της δυνατότητας μαζικής εισπράξης των απαιτήσεών τους, καθώς επίσης και στους οφειλέτες πελάτες τους της δυνατότητας εξόφλησης των υποχρεώσεών τους προς αυτούς, δίνοντας πάγια ή κατά περίπτωση εντολή πληρωμής στην τράπεζά τους. Οι εφαρμογές του συστήματος αφορούν τις πληρωμές μαζικών υποχρεώσεων πάσης φύσεως, όπως ηλεκτρισμό, ύδρευση, τηλέφωνο, ασφάλιστρα, πρόστιμα τροχαίας, τέλη κυκλοφορίας κ.λ.π. Το σύστημα εξυπηρετεί, επίσης, τις εισπράξεις: των εργοδοτικών εισφορών του Ι.Κ.Α, του Φ.Π.Α, των εργοδοτικών εισφορών του Τ.Ε.Β.Ε και των λογαριασμών σταθερής τηλεφωνίας του Ο.Τ.Ε. Το σύστημα DIASDEBIT διεκπεραιώνει δύο κατηγορίες εντολών: εντολή άμεσης χρέωσης, με την οποία ο εντολέας - πελάτης δίνει στην τράπεζά του πάγια εντολή χρέωσης του λογαριασμού του για ημερομηνίες και ποσά, που προσδιορίζονται κάθε φορά από τον δικαιούχο Οργανισμό και εντολή πληρωμής, με την οποία ο εντολέας δίνει κατά περίπτωση - ad hoc - εντολή στην τράπεζά του να χρεώσει το λογαριασμό του προκειμένου να εξοφλήσει συγκεκριμένη υποχρέωση προς τον Οργανισμό. Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν είναι α) για τον καταναλωτή, η αποφυγή μετακίνησης, συνωστισμού και τλαιπωρίας, η ταχύτητα και ποιότητα της εξυπηρέτησης, η βεβαιότητα πληρωμής και οικονομικότερος τρόπος πληρωμής και β) για τον Οργανισμό, ο καλύτερος προγραμματισμός

εισπράξεων και διαχείρισης των διαθεσίμων, η μείωση του κόστους είσπραξης των απαιτήσεων, η τυποποίηση και ο εκσυγχρονισμός των διαδικασιών είσπραξης και η εξυπηρέτηση πελατών του.

▣ **Management of ATM networks service**

(Υπηρεσία Διαχείρισης ATMs Τραπεζών)

Η ΔΙΑΣ Α.Ε. παρέχει λειτουργική υποστήριξη και διαχείριση του δικτύου των ATMs όσων τραπεζών το επιθυμούν. Οι υπηρεσίες που παρέχονται στην εξυπηρετούμενη τράπεζα από τη ΔΙΑΣ Α.Ε. είναι: ανάληψη μετρητών, ερώτηση υπολοίπου, κατάθεση σε λογαριασμό και μεταφορές ποσών μεταξύ λογαριασμών. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης δικτύου ATM από οποιαδήποτε τράπεζα και εξασφαλίζεται η συμμετοχή της στο Διατραπεζικό Σύστημα DIASATM.

▣ **Management of ATM cards service**

(Υπηρεσία Έκδοσης και Διαχείρισης Καρτών)

Όσες τράπεζες επιθυμούν έχουν τη δυνατότητα να αναθέσουν στη ΔΙΑΣ Α.Ε. με ανταγωνιστικό κόστος, την έκδοση και διαχείριση καρτών ανάληψης μετρητών (cash cards) για χρήση στα ATMs. Η ΔΙΑΣ Α.Ε. αναλαμβάνει την έκδοση των καρτών, τον υπολογισμό του προσωπικού κωδικού (PIN) και την εκτύπωση των ειδικών εντύπων γνωστοποίησης του PIN. Οι κάρτες και τα PINs παραδίδονται στους πελάτες από την τράπεζά τους. Η διαχείριση, επίσης, του αρχείου των καρτών είναι αποκλειστική ευθύνη της τράπεζας. Με την υπηρεσία αυτή, οι τράπεζες αποφεύγουν το κόστος δημιουργίας και συντήρησης της υποδομής που απαιτείται για την έκδοση και διαχείριση των καρτών ανάληψης μετρητών.

▣ **DIASPOS, Direct Debit Management interbanking system**

(Διατραπεζικό Σύστημα Πληρωμής Υποχρεώσεων μέσω Σημείων Πώλησης (POS))

Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στους συναλλασσόμενους να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς επιχειρήσεις ή φορείς για αγορά προϊόντων και υπηρεσιών με χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας, μέσω μηχανημάτων EFT/POS (Electronic Funds Transfer at the Points of Sale) ιδιοκτησίας της ΔΙΑΣ Α.Ε. που είναι εγκατεστημένα στους χώρους συναλλαγής. Υπάρχουν, επίσης, 180 Εφορίες (Δ.Ο.Υ) συνολικά οι οποίες δέχονται πληρωμές με πιστωτική και χρεωστική κάρτα. Με τον τρόπο αυτό, οι συναλλασσόμενοι αποδεσμεύονται από τη μεταφορά μετρητών και απολαύουν ασφάλειας και ευκολίας στις πληρωμές τους προς τις επιχειρήσεις και κάποιες πιστωτικής διευκόλυνσης. Οι επιχειρήσεις απαλλάσσονται από τη διαχείριση μετρητών ενώ μειώνεται το λειτουργικό τους κόστος και γενικά το κόστος του χρήματος.

▣ **DIAS-DRS, Disaster Recovery System (DRS) or Backup EDP Centre**

(Διατραπεζικό Σύστημα Ανάκτησης Εφεδρικών Μηχανογραφικών Υπηρεσιών)

Η ΔΙΑΣ διαθέτει την κατάλληλη υποδομή για την λειτουργία Κέντρου Εφεδρικών Μηχανογραφικών Υπηρεσιών προς τις τράπεζες και τον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα. Σκοπός της υπηρεσίας αυτής είναι η άμεση αποκατάσταση των κρίσιμων μηχανογραφικών συστημάτων των ανωτέρω μετά την επέλευση ενός καταστροφικού γεγονότος στο Μηχανογραφικό της Κέντρο.

Digital banking = ψηφιακή τραπεζική. Μορφή ηλεκτρονικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου. Η ιστοσελίδα του προμηθευτή εμφανίζεται στο internet, συνήθως, σε σχήμα τραπεζικής θυρίδας. Η αγορά του προϊόντος ή της υπηρεσίας εξοφλείται με τη χρήση πιστωτικής κάρτας, εμβάσματος, επιταγής ή μέσω των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής τραπεζικής. Η μεταφορά του ποσού πραγματοποιείται άμεσα. Σημαντικό πλεονέκτημα της μεθόδου είναι οι μειωμένες ή μηδενικές προμήθειες συναλλαγών και μεταφοράς ποσών. Η ψηφιακή τραπεζική χρησιμοποιείται σήμερα κύρια για τις δημοπρασίες και για τα ηλεκτρονικά στοιχεία και παίγνια μέσω του διαδικτύου.

Direct, indirect and second-round effects = άμεσες επιδράσεις ενός κύριου γεγονότος, έμμεσες επιδράσεις και αποτελέσματα δευτέρου γύρου που εκδηλώνονται με χρονική υστέρηση. Για παράδειγμα εάν λάβουμε σαν κύριο γεγονός την αύξηση της τιμής του πετρελαίου από 30 σε 50 δολάρια το βαρέλι, παρατηρούμε ότι παράγονται ή ενδέχεται να παραχθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα: **α)** αύξηση στις τιμές καταναλωτή της ενέργειας που έχει σαν συνέπεια ελάχιστη άνοδο του δείκτη τιμών καταναλωτή (**direct effect**) **β)** επειδή οι τιμές του πετρελαίου επηρεάζουν το κόστος των αγαθών, έχουμε με χρονική υστέρηση

δηλαδή μετά από κάποιους μήνες, επιπρόσθετη επίδραση αυτή τη φορά στο γενικό επίπεδο των τιμών με αποτέλεσμα να αυξηθεί περαιτέρω ο πληθωρισμός και να μειωθούν η αγοραστική δύναμη των εργαζομένων και τα κέρδη των επιχειρήσεων (indirect effects) γ) δυναμικά και εφόσον θεωρηθεί ότι το φαινόμενο δεν είναι παροδικό, οι εργαζόμενοι διεκδικούν αναπλήρωση της αγοραστικής τους δύναμης και οι επιχειρήσεις αυξάνουν τα περιθώρια κέρδους για να μετακυλίσουν το κόστος της ανόδου των τιμών στους καταναλωτές. Στην περίπτωση αυτή έχουμε ένα νέο γύρο αυξήσεων των τιμών (second-round effects) με συνέπεια να αυξηθεί και πάλι ο πληθωρισμός.

Direct investment = άμεση επένδυση. Αντανακλά το στόχο ενός επενδυτή κατοίκου ενός κράτους να αποκτήσει σε άλλο κράτος ένα περιουσιακό στοιχείο σε διαρκή βάση. Η συμμετοχή στο κεφάλαιο μιας επιχείρησης αποτελεί άμεση επένδυση εάν το ποσοστό αυτής ανέρχεται τουλάχιστον στο 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου. Άμεση επένδυση είναι και η απόκτηση ακινήτων για την εγκατάσταση επιχείρησης ή για μόνιμη ή εποχική κατοικία. Οι άμεσες επενδύσεις περιλαμβάνουν βασικά τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο μιας επιχείρησης και τις συναφείς εξαγορές και συγχωνεύσεις, τα επανεπενδυόμενα κέρδη από προηγούμενη άμεση επένδυση και τα λοιπά κεφάλαια που αποτελούνται κύρια από δάνεια μεταξύ εταιριών. Ο λογαριασμός άμεσων επενδύσεων της ζώνης του ευρώ καταγράφει την καθαρή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό από κατοίκους της ζώνης του ευρώ (άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό) και την καθαρή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων της ζώνης του ευρώ από μη κατοίκους (άμεσες επενδύσεις στη ζώνη του ευρώ).

Direct Market Access (DMA) = άμεση πρόσβαση στην αγορά. Πρόκειται για ηλεκτρονικές διευκολύνσεις που επιτρέπουν σε εταιρίες που αγοράζουν και πωλούν μεγάλες ποσότητες χρηματοπιστωτικών μέσων μέσω σχετικά λίγων συναλλαγών (buy side firms) να έχουν περισσότερες άμεσες προσβάσεις ρευστότητας για χρεόγραφα που επιθυμούν να αγοράσουν ή να πωλήσουν. Buy side firms είναι συνήθως διαχειριστές κεφαλαίων (fund managers) και ασφαλιστικές επιχειρήσεις (insurance companies). Οι buy side firms δεν έχουν άμεση πρόσβαση στα χρηματιστήρια αλλά χρησιμοποιούν την ευχέρεια DMA, για να έχουν πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υποδομές των εταιριών που έναντι προμήθειας λαμβάνουν και στη συνέχεια επεξεργάζονται τις εντολές (sell side firms). Ωστόσο, οι buy side firms διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν πλήρως τον τρόπο με τον οποίο εκτελούνται οι εντολές από τις sell side firms. Sell side firms είναι συνήθως διαμεσολαβητές της αγοράς (brokers) και τράπεζες και εταιρίες παροχής πολύπλευρων μηχανισμών διαπραγμάτευσης (Multilateral Trading Facilities, MTFs) όπως οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης συναλλάγματος, χρεογράφων και εμπορευμάτων. Αρχικά, η DMA παρείχεται από ανεξάρτητες εταιρίες αλλά σήμερα η αποδοχή τέτοιων ευκολιών έχει οδηγήσει σε συγχωνεύσεις και εξαγορές από τις sell-side firms.

Direct Public Offering, DPO = άμεση δημόσια προσφορά. Είναι μία προσφορά μετοχών μιας επιχείρησης που απευθύνεται στο ευρύ κοινό αλλά κατά προτίμηση στους υπαλλήλους, προμηθευτές, διανομείς και πελάτες της επιχείρησης. Συναντάται στις ΗΠΑ όπου οι διαδικασίες είναι οι ίδιες με την αρχική δημόσια προσφορά (Initial Public Offering, IPO), δηλαδή απαιτείται έγκριση των αρχών με λιγότερο, όμως, κόστος. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται, κύρια, από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που επιθυμούν να επεκταθούν. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα της DPO είναι ότι η χρηματοδότηση δεν βασίζεται σε δάνειο που πρέπει να επιστραφεί αλλά σε παραχώρηση μετοχών.

Direct Server Access, DSA = άμεση πρόσβαση σε διακομιστή. Είναι η εφαρμογή που συνδέει μία εταιρία, συνήθως μέσω του διαδικτύου, με ένα διακομιστή (server) μιας άλλης εταιρίας για την παροχή υπηρεσιών. Στη χρηματοοικονομική, χρησιμοποιείται στη διαπραγμάτευση συναλλάγματος, χρεογράφων, παραγώγων προϊόντων και εμπορευμάτων όπου μία τράπεζα συνδέεται με το διακομιστή μιας άλλης τράπεζας ή εταιρίας για τη διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικών μέσων. Η συνηθέστερη περίπτωση είναι η ηλεκτρονική διαπραγματευτική πλατφόρμα (βλέπε όρο «Electronic trading platforms (ETP)») μέσω της οποίας, χωρίς την ηλεκτρονική μεσολάβηση τρίτου μπορεί μία τράπεζα να βλέπει τις ανταγωνιστικές τιμές πολλών διαμορφωτών της αγοράς (market makers) και να κλείνει άμεσα την πράξη (αγορά ή πώληση) που επιθυμεί.

Dirty price = η συνολική τιμή των χρεογράφων περιλαμβανομένων και των δεδουλευμένων τόκων.

Disclosure = η παροχή πληροφόρησης από μία εταιρία για τα χρηματοοικονομικά και λογιστικά της στοιχεία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μία σύμβαση ή από δική της πρωτοβουλία οπότε μπορεί να παρέχει πληροφορίες πέραν αυτών που επιβάλλουν οι νόμοι και οι συμβάσεις.

Discount basis = μέθοδος υπολογισμού της τιμής των χρεογράφων που πωλούνται σε τιμή κατώτερα της ονομαστικής τους αξίας και δεν φέρουν επιτόκιο (έντοκα γραμμάτια, ομόλογα χωρίς τοκομερίδια).

Discount note = βραχυπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο γραμμάτιο του θησαυροφυλακίου ή ομόλογο ή γενικά χρεόγραφο που εκδίδεται και πωλείται κάτω της ονομαστικής του αξίας και δεν φέρει τοκομερίδια δηλαδή δεν έχει τοκοφόρους περιόδους και κατά συνέπεια δεν πληρώνει τόκο. Στη λήξη του αποπληρώνεται στην ονομαστική του αξία.

Discount rate = το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για να προεισπραχθεί ο τόκος ενός δανείου ή άλλως το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρεώνεται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για να προεξοφληθούν τα χρεόγραφα.

Disintermediation = αποδιαμεσολάβηση. Η απόσυρση κεφαλαίων από τις τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και η άμεση επένδυση αυτών χωρίς διαμεσολάβηση ή η μετατροπή στοιχείων του ισολογισμού των τραπεζών σε εκτός ισολογισμού στοιχεία (off balance sheet items). Οι τράπεζες αντιδρώντας στην εξέλιξη αυτή, ενεργούν ήδη λιγότερο σαν ανεξάρτητοι αποδέκτες καταθέσεων και δανειστές και περισσότερο σαν διαμεσολαβητές μεταξύ επενδυτών και δανειστών.

Diversification = η στρατηγική διαχείρισης που αποβλέπει στη μείωση των κινδύνων με τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου όπως κατά εκδότη, χρηματοοικονομικό προϊόν (ομόλογα, μετοχές, προθεσμιακές καταθέσεις, κλπ) επενδυτικό τομέα και γεωγραφικές αγορές. Σχεδιάζεται με τρόπο ώστε να εξουδετερώνει την επίδραση ενός χρεογράφου στη συνολική απόδοση του χαρτοφυλακίου. Για το λόγο αυτό, είναι τόσο δημοφιλή τα αμοιβαία κεφάλαια που η επενδυτική τους στρατηγική στηρίζεται στη διαφοροποίηση.

DLP, Digital Light Processing = ψηφιακή διαδικασία φωτεινών εικόνων που χρησιμοποιείται στις συσκευές προβολής (projectors) και στους προβολείς μαγνητοσκόπησης (video projectors). Αρχικά, αναπτύχθηκε το 1897 στην εταιρία Texas Instruments από τον Λάρρυ Χόρνμπεκ και τελειοποιήθηκε τον 20ό αιώνα. Στους προβολείς DLP, η εικόνα δημιουργείται από μικροσκοπικούς καθρέπτες εγκατεστημένους σε μία μήτρα επί ενός πλακιδίου ολοκληρωμένου κυκλώματος – ημιαγωγού που είναι γνωστό σαν συσκευή ψηφιακού μικρο - αντικατοπτρισμού (Digital Micromirror Device, DMD). Κάθε καθρέπτης εμφανίζει ένα pixel στην προβαλλόμενη εικόνα και ο αριθμός των καθρεπτών ανταποκρίνεται στο μέγεθος ανάλυσης της εικόνας αυτής (800/Χ600, 1024Χ768, 1280Χ720 και 1920Χ1080). Η ταχεία επανατοποθέτηση των καθρεπτών επιτρέπει στο DMD να διαφοροποιεί την ένταση του φωτισμού που αντανακλάται μέσα από τους φακούς δημιουργώντας σκιές γκριζου, λευκού και μαύρου χρώματος.

Documentary credit = ενέγγυα πίστωση ή πίστωση έναντι φορτωτικών εγγράφων. Είναι η ανάληψη υποχρέωσης από την τράπεζα του αγοραστή έναντι του πωλητή για την πληρωμή ορισμένου ποσού ή την αποδοχή ισόποσης και συνήθως βραχυπρόθεσμης υποσχετικής επιστολής, έναντι παράδοσης σε τακτή προθεσμία καθορισμένων εγγράφων, τα οποία αντιπροσωπεύουν το εμπόρευμα που αγοράστηκε και με την προϋπόθεση ότι τα έγγραφα αυτά θα είναι απολύτως σύμφωνα με τους όρους της πίστωσης. Τα έγγραφα που παραδίδει ο πωλητής στην τράπεζα, θα παραδοθούν από αυτήν στον πελάτη της - αγοραστή προβαίνοντας ταυτόχρονα στον διακανονισμό των λογαριασμών της με αυτόν. Συνήθως, η ενέγγυα πίστωση χρησιμοποιείται στις εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων.

● Στην ενέγγυα πίστωση μετέχουν τα ακόλουθα πρόσωπα:

1) **applicant** = ο αιτών το άνοιγμα της πίστωσης (εντολέας) που είναι ο αγοραστής και παραλήπτης του εμπορεύματος

2) **issuing bank** = η εκδότρια ή εντολιδα τράπεζα που συμβάλλεται με τον αγοραστή (εντολέα) για το άνοιγμα της πίστωσης και αποκαλείται από τον έλληνα νομοθέτη (ΝΔ 17.7-13.8.1923) πιστώτρια τράπεζα

3) **beneficiary** = ο δικαιούχος της πίστωσης (πωλητής) και πιθανώς

4) **confirming or advising bank** = το υποκατάστημα ή ο ανταποκριτής της πιστώτριας τράπεζας ή άλλη τράπεζα που συνήθως μεσολαβεί μεταξύ της πιστώτριας τράπεζας και του δικαιούχου της πίστωσης ο οποίος διαμένει σε άλλη πόλη ή κράτος με τον σκοπό της βεβαίωσης της πίστωσης (βεβαιούσα τράπεζα - confirming bank) ή της απλής ανακοίνωσης αυτής (πληροφορούσα τράπεζα - advising bank).

● Τα έγγραφα (**documents**) που απαιτούνται από μία σύμβαση ενέγγυας πίστωσης είναι οπωσδήποτε η φορτωτική (bill of lading) ή η απόδειξη αποθήκευσης σε γενικές αποθήκες και εάν έχει συμφωνηθεί η παράδοση πλήρους σειράς εγγράφων (full set of documents) επιπρόσθετα είναι τα ασφαλιστήρια (insurance documents), τα τιμολόγια (invoices), το πιστοποιητικό καταγωγής (certificate of origin), ο κατάλογος δεμάτων (packing list) και άλλα. Η φορτωτική εκδίδεται ή οπισθογραφείται στο όνομα ή σε διαταγή της εκδότριας τράπεζας ή παραδίδεται σε αυτήν εάν είναι στον κομιστή.

● Εάν ο αιτών το άνοιγμα της πίστωσης (εντολέας) παρέδωσε στην εκδότρια τράπεζα για ασφάλεια αυτής περιθώριο δηλαδή χρήματα ή χρεόγραφα, η εκδότρια τράπεζα αποκτά δικαίωμα ενεχύρου επ' αυτών. Εάν, μετά την άφιξη των φορτωτικών εγγράφων, ο εντολέας δεν θελήσει να καταβάλει το χρέος και να παραλάβει τα εμπορεύματα, η εκδότρια τράπεζα δικαιούται να εκποιήσει τα εμπορεύματα σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκποίησης ενεχύρου. Εάν από το τίμημα της εκποίησης δεν ικανοποιηθεί η απαίτηση της εκδότριας τράπεζας, ο εντολέας ευθύνεται για το υπόλοιπο.

● Σε περίπτωση διαφωνίας ή προβλημάτων μεταξύ τραπεζών, εντολέων και δικαιούχων για την ερμηνεία των όρων της ενέγγυας πίστωσης, εφαρμόζονται οι « Ομοίομορφοι Κανόνες και Συνήθειες για τις Εμπορικές Πιστώσεις έναντι Φορτωτικών Εγγράφων » του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credits, UCP 500) που τέθηκαν σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 1994.

● Τα **στάδια** της ενέγγυας πίστωσης είναι τα ακόλουθα:

• ο εντολέας (αγοραστής) ζητά το άνοιγμα της ενέγγυας πίστωσης από την τράπεζά του. Υπογράφεται η σχετική σύμβαση μεταξύ εντολέα και εκδότριας τράπεζας

• η εκδότρια τράπεζα προβαίνει στο άνοιγμα της ενέγγυας πίστωσης (issuance or opening of documentary credit) δηλαδή αποστέλλει στη μεσολαβούσα τράπεζα επιστολή ανοίγματος της πίστωσης υπέρ του δικαιούχου (πωλητή). Σαν όργανο χρησιμοποίησης της πίστωσης (operative credit instrument) επιλέγεται ή α) η αμιγώς ενέγγυα πίστωση (documentary credit) που απευθύνεται στη μεσολαβούσα τράπεζα και κοινοποιείται από αυτή στον δικαιούχο ή β) η εμπορική πιστωτική επιστολή (commercial letter of credit, βλέπε και τον γενικό όρο Letter of credit, L/C) που απευθύνεται στον δικαιούχο της πίστωσης και παραδίδεται σε αυτόν είτε απευθείας ή μέσω μεσολαβούσας τράπεζας

• η μεσολαβούσα ή τρίτη τράπεζα προβαίνει μετά από οδηγίες του δικαιούχου στη βεβαίωση της πίστωσης (confirmation of the documentary credit) δηλαδή στην αποδοχή του συμβατικού κειμένου. Στη συνέχεια ακολουθεί η εκτέλεση της πίστωσης (execution) δηλαδή η καταβολή στον δικαιούχο ενός ορισμένου ποσού έναντι παραλαβής από αυτόν των συμβατικών εγγράφων (φορτωτικών κλπ) που διαβιβάζονται στην εκδότρια τράπεζα από την οποία ζητείται η κάλυψη της πληρωμής πλέον προμηθειών και εξόδων

• η εκδότρια τράπεζα παραλαμβάνει τα φορτωτικά έγγραφα και αφού τα ελέγξει τα αποδέχεται εάν αυτά είναι σύμφωνα με τους όρους της πίστωσης (acceptance of documents)

• ο εντολέας παραλαμβάνει τα φορτωτικά έγγραφα αφού καταβάλλει το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού του και γίνει ο τελικός διακανονισμός (final settlement)

• πραγματοποιείται η εκκαθάριση (clearance) της πίστωσης δηλαδή γίνεται λεπτομερής έλεγχος όλων των ενεργειών που εμφανίζονται στο φάκελο της πίστωσης και δίνεται στον εντολέα απόδειξη εκκαθάρισης.

● **Είδη της ενέγγυας πίστωσης**

☐ **Revocable documentary credit = ανακλητή ενέγγυα πίστωση**

Είναι απλή και προσωρινά δεσμευτική ειδοποίηση της εκδότριας τράπεζας προς τον δικαιούχο για το άνοιγμα της πίστωσης και ισχύει μέχρι να ανακληθεί από την εκδότρια τράπεζα. Επειδή δεν υπάρχει οριστικός δεσμός, η πίστωση αυτή μπορεί να τροποποιηθεί ή να ακυρωθεί οποτεδήποτε χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του δικαιούχου. Σύμφωνα με το Ν.Δ 17.7-13.8.1923, η πίστωση και η σχετική ειδοποίηση της Τράπεζας εφόσον δεν περιλαμβάνει τον όρο «ανακλητή» τότε γίνεται ανέκκλητη όταν ο δικαιούχος δηλώσει έγγραφα ότι αποδέχεται την πίστωση.

▣ **Irrevocable documentary credit = ανέκκλητη ενέγγυα πίστωση**

Πρόκειται για οριστική δέσμευση της εκδότριας τράπεζας που την υποχρεώνει έναντι του δικαιούχου να πληρώσει το ποσό της πίστωσης εφόσον έχουν τηρηθεί οι όροι της σύμβασης και ιδιαίτερα η κατάθεση των προβλεπόμενων φορτωτικών εγγράφων. Ο όρος «ανέκκλητη» πρέπει να αναφέρεται ρητά στο κείμενο της σύμβασης. Σήμερα, η μορφή αυτή έχει πλήρως επικρατήσει δεδομένου ότι είναι ο μόνη που προσφέρει πλήρη ή σχετική ασφάλεια των συναλλαγών. Η ανέκκλητη ενέγγυα πίστωση δεσμεύει την εκδότρια τράπεζα και τον εντολέα όχι όμως και τον δικαιούχο που έχει την ευχέρεια να φορτώσει ή όχι το εμπόρευμα. Για τη διασφάλιση του εντολέα, κατατίθεται εγγυητική επιστολή από τον δικαιούχο με την οποία δεσμεύεται ότι θα φορτώσει τα εμπορεύματα και θα τα παραδώσει στο συμφωνηθέν χρονικό διάστημα.

○ **Τύποι της ανέκκλητης πίστωσης**

◆ **Documentary credits confirmed and executable by the intermediary bank = ενέγγυες πιστώσεις βεβαιωμένες από τη μεσολαβούσα τράπεζα και εκτελεστές σε αυτή**

Η εκδότρια τράπεζα ζητά από τη μεσολαβούσα τράπεζα να βεβαιώσει την πίστωση και να την εκτελέσει. Στην περίπτωση αυτή, επιτυγχάνεται το μέγιστο των διασφαλίσεων για την ομαλή εκτέλεση της πίστωσης.

◆ **Documentary credits non confirmed but executable by the intermediary bank = ενέγγυες πιστώσεις μη βεβαιωμένες από τη μεσολαβούσα τράπεζα, εκτελεστές όμως σε αυτή**

Η εκδότρια τράπεζα ζητά από τη μεσολαβούσα τράπεζα να ανακοινώσει το άνοιγμα της πίστωσης στον δικαιούχο χωρίς να απαιτεί και να τη βεβαιώσει μέχρι την εκτέλεση. Έχει, όμως, αποσπάσει τη δέσμευσή της ότι τελικά θα εκτελέσει την πίστωση.

◆ **Negotiable documentary credits = διαπραγματεύσιμες ενέγγυες πιστώσεις**

Ο εντολέας της πίστωσης θεωρεί ότι το άνοιγμα της ανέκκλητης πίστωσης διασφαλίζει τον δικαιούχο και δεν κρίνει αναγκαίο να παράσχει σε αυτόν την περαιτέρω διασφάλιση της βεβαίωσης και εκτέλεσης της πίστωσης από μεσολαβούσα τράπεζα. Στην περίπτωση αυτή, η πίστωση είναι εκτελεστή στην εκδότρια τράπεζα η οποία ειδοποιεί τον δικαιούχο ότι θα καταβάλει το ποσό της πίστωσης εφόσον αυτός της παρουσιάσει υποσχετική επιστολή συνοδευόμενη από φορτωτικά έγγραφα.

◆ **Documentary credits confirmed by the intermediary bank and negotiable = ενέγγυες πιστώσεις βεβαιωμένες από τη μεσολαβούσα τράπεζα και διαπραγματεύσιμες**

Στη νομική μορφή αυτής της ενέγγυας πίστωσης, συνδυάζεται η εκτέλεση της πίστωσης από την εκδότρια τράπεζα με παράλληλη βεβαίωση μεσολαβούσας τράπεζας ότι θα διαπραγματευθεί υποσχετική επιστολή που θα παρουσιασθεί συνοδευόμενη από φορτωτικά έγγραφα υπό την προϋπόθεση ότι όλοι θα συμφωνήσουν στους όρους και της οδηγίες της πίστωσης.

◆ **Ancillary or Back to back documentary credit = υποστηρικτική ενέγγυα πίστωση**

Σε ορισμένες περιπτώσεις ο δικαιούχος της πίστωσης δεν έχει τα οικονομικά μέσα ή δεν θέλει να εκταμιεύσει ίδια διαθέσιμα για την παραγωγή ή την προμήθεια του εμπορεύματος που θα παραδώσει. Τότε απευθύνεται στη μεσολαβούσα τράπεζα και με βάση την πίστωση που αυτή του διαθέτει ζητά το άνοιγμα νέας όμοιας πίστωσης υπέρ τρίτου προσώπου μη μεταβιβάσιμης σε άλλο δικαιούχο. Η μεσολαβούσα τράπεζα, με βάση την αρχική πίστωση και επιπρόσθετες εγγυήσεις που θα ζητήσει, ανοίγει νέα πίστωση υπέρ τρίτου προσώπου με τους ίδιους όρους ως η αρχική πίστωση με εξαίρεση το χρόνο ισχύος και πιθανόν το ποσό αυτής.

◆ **Red clause documentary credit = ενέγγυα πίστωση ερυθράς ρήτρας**

Η μεσολαβούσα τράπεζα εξουσιοδοτείται να χορηγεί στον δικαιούχο της πίστωσης χρηματικές προκαταβολές έναντι υποσχετικής επιστολής του με την οποία δεσμεύεται να παρουσιάσει μέσα στην ισχύ της πίστωσης τα προβλεπόμενα φορτωτικά έγγραφα. Από το

καταβαλλόμενο τελικά στον δικαιούχο ποσό εκπίπτονται από τη μεσολαβούσα τράπεζα οι χρηματικές προκαταβολές συν τους σχετικούς τόκους. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε, η εκδότρια τράπεζα υποχρεούται να καταβάλει στη μεσολαβούσα τράπεζα τις προκαταβολές συν τους τόκους.

◆ **Revolving documentary credit = επαναληπτική ή ανανεούμενη ενέγγυα πίστωση**

Ορίζεται ένα ανώτατο ποσό μέχρι του οποίου είναι δυνατόν να επαναληφθεί η πίστωση προς τον εντολέα. Υπάρχουν διάφορες μορφές ανανέωσης της ενέγγυας πίστωσης ανάλογα με τους όρους που τίθενται στη σύμβαση: α) ο δικαιούχος μπορεί να κάνει χρήση αυτής την περίοδο της ισχύος της πίστωσης και μέχρι εξάντλησης του ανώτατου ποσού. Η πίστωση καθίσταται και πάλι χρησιμοποιήσιμη μόνο όταν η εκδότρια τράπεζα εξουσιοδοτήσει τη μεσολαβούσα τράπεζα και ορίσει ταυτόχρονα και το νέο ποσό μέχρι το οποίο θα επαναλαμβάνεται η χορήγηση της πίστωσης β) ο δικαιούχος μπορεί να κάνει χρήση του ανώτατου ποσού μέσα στην ισχύ της πίστωσης αλλά κατά ορισμένα διαστήματα (15νθήμερο, μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο, χρόνο κλπ) γ) ο δικαιούχος έχει την ευχέρεια να κάνει χρήση της πίστωσης απεριόριστα αλλά μέσα στο χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης.

◆ **Transferable documentary credit = μεταφερτή ενέγγυα πίστωση**

Είναι η πίστωση στην οποία αναγνωρίζεται στον δικαιούχο από την εκδότρια τράπεζα η ευχέρεια να θέσει ολόκληρο ή μέρος της πίστωσης στη διάθεση ενός ή περισσοτέρων τρίτων προσώπων που διαμένουν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν τα εξής: α) η μεσολαβούσα τράπεζα δεν υποχρεούται να δεχτεί τη μεταφορά έστω και εάν έχει βεβαιώσει την πίστωση β) η προμήθεια της μεταφοράς, εάν δεν ορίζεται άλλως, βαρύνει τον αρχικό δικαιούχο γ) η πίστωση μεταφέρεται με τους αρχικούς της όρους με εξαίρεση το ποσό, την τιμή μονάδας των εμπορευμάτων και τις προθεσμίες φόρτωσης και ισχύος της πίστωσης δ) ο πρώτος δικαιούχος έχει το δικαίωμα να αντικαταστήσει τα τιμολόγια του δευτέρου δικαιούχου με δικά του ε) η μεταφορά της πίστωσης μπορεί να γίνει μία μόνο φορά ζ) μέρη της πίστωσης μπορούν να μεταφερθούν χωριστά μόνο όταν επιτρέπονται μερικές φορτώσεις και η) τυχόν τροποποιήσεις της πίστωσης μπορούν να κοινοποιούνται στον δεύτερο δικαιούχο μόνο κατόπιν ρητής εντολής του αρχικού δικαιούχου.

Documentary payment order = προέμβασμα. Είναι μία τραπεζική τεχνική που χρησιμοποιείται κύρια στην Ελλάδα. Ο αγοραστής δίνει έγγραφη εντολή στην τράπεζά του να πληρώσει στον δικαιούχο μέρος ή και το 100% της αξίας του εμπορεύματος έναντι απλής απόδειξης και τραπεζικής εγγύησης για την παράδοση των φορτωτικών εγγράφων του εμπορεύματος μέσα σε ορισμένη προθεσμία. Το μεν ποσοστό του προεμβάσματος συνιστά απλή πίστωση, το δε υπόλοιπο εισπρακτέο ποσό, όταν το προέμβασμα δεν κάλυψε όλη την αξία του εμπορεύματος, αποτελεί αξία προς είσπραξη.

Document Image Processing (DIP) = συστήματα διαδικασιών εγγράφου και εικόνας που επιτρέπουν την ανίχνευση (scanning) στους Η/Υ, την αποθήκευση σε οπτικούς δίσκους μεγάλης χωρητικότητας και τη μετάδοσή τους μέσα σε ένα οργανισμό.

Domain Name = όνομα δικτυακού τόπου. Το όνομα με το οποίο αναγνωρίζεται ένας δικτυακός τόπος (web site). Για παράδειγμα το "www.mvcm.com" είναι το domain name της εταιρίας metronista δηλαδή η διεύθυνσή της στο internet. Τα κύρια domains του Internet είναι τα .COM, .NET, .MIL, και .ORG, που αποτελούν συντμήσεις των Commercial, Network, Military και Organisation. Αυτά τα domains, τα οποία διαχειρίζεται η εταιρία InterNIC, διαθέτουν ένα κύριο και ένα επικουρικό όνομα πεδίου ενός διακομιστή (server) που είναι συνδεδεμένος με αυτά.

Domain Name System, DNS = σύστημα DN. Είναι η εφαρμογή που μεταφράζει τα ονόματα δικτυακού τόπου σε αριθμούς του διαδικτυακού πρωτοκόλλου {IP (Internet Protocol) numbers}. Ένας διακομιστής συστήματος μεταβολής ονομάτων σε αριθμούς (DNS server) εκτελεί αυτή τη λειτουργία που διευκολύνει την πρόσβαση στον επιθυμητό διαδικτυακό τόπο ή σε μία σελίδα συγκεκριμένου περιεχομένου αυτού.

Domino effect or contagious effect = μεταδοτικό αποτέλεσμα. Πρόκειται για τις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις ενός κύριου γεγονότος. Η θεωρία του ντόμινο εμφανίζεται πρώτα στην εξωτερική πολιτική. Ο απερχόμενος την 19.1.1961 Πρόεδρος των ΗΠΑ Ντουάϊτ Αϊζενχάουερ συμβουλευεί τον νέο Πρόεδρο Τζον Κέννεντυ να αντισταθεί στην επέκταση του

κομμουνισμού στη νοτιοανατολική Ασία. Η απώλεια του Λάος και η ενδεχόμενη πτώση του Νοτίου Βιετνάμ (κύριο γεγονός) θα είχε σαν συνέπεια την απώλεια όλης της Ν.Α. Ασίας. Στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης των αγορών και της ελεύθερης και ταχύτατης κίνησης των κεφαλαίων η θεωρία του ντόμινο αναβιώνει στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Επιβεβαιώνεται το 1998 όταν μετά την οικονομική αναταραχή στην Ταϊλάνδη καταρρέουν τα νομίσματα, οι κεφαλαιαγορές και οι οικονομίες γενικότερα της Ν. Κορέας, της Ινδονησίας ενώ πιέσεις δέχονται και τα άλλα κράτη της περιοχής. Η κρίση μεταφέρεται σε όλο τον κόσμο. Λιγότερες μεταδοτικές επιδράσεις είχε η κρίση στη Ρωσία τον Αύγουστο του 1998 και η κρίση στη Βραζιλία τον Ιανουάριο του 1999. Με τον τρόπο αυτό, η θεωρία του ντόμινο ότι αν χάσεις ένα πιόνι μπορείς να χάσεις και άλλα μεταφέρεται από την πολιτική στην οικονομική σφαίρα.

dot-com = λαϊκό όνομα που δίνεται σε μία εταιρία ή ένα όμιλο εταιριών που αναπτύσσουν επιχειρηματική δραστηριότητα στο διαδίκτυο μέσω της εφαρμογής του ηλεκτρονικού εμπορίου. Προέρχεται από το .com που είναι το τελευταίο συστατικό του ονόματος ενός από τα πεδία του διαδικτύου (βλέπε όρο Domain name). Στο διαδίκτυο κλείνεται η συναλλαγή αλλά η παράδοση του προϊόντος ή η παροχή της υπηρεσίας μπορεί να γίνει με τους παραδοσιακούς τρόπους με εξαίρεση τα προϊόντα πληροφορικής και μουσικής, περιεχόμενο βιβλίων κ.α τα οποία είναι δυνατόν να παραδοθούν αμέσως με τη διαδικασία της ηλεκτρονικής εκφόρτωσης (downloading).

Double bottom / double top = διπλός πυθμένας, διπλή κορυφή. Όροι της τεχνικής ανάλυσης που αναφέρονται α) ο μεν πρώτος (double bottom) στην πτώση των τιμών, στη συνέχεια στην ανάκαμψη αυτών και τέλος στην εκ νέου πτώση των τιμών στο επίπεδο της προηγούμενης πτώσης χωρίς να υπερβούν το χαμηλότερο σημείο της προηγούμενης πτώσης β) ο δεύτερος (double top) είναι το ακριβώς αντίθετο, δηλαδή η άνοδος των τιμών, στη συνέχεια η πτώση αυτών και η εκ νέου άνοδος αυτών στο προηγούμενο επίπεδο χωρίς να υπερβούν το ανώτερο σημείο της προηγούμενης ανόδου. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της τεχνικής ανάλυσης το ποσοστό της ενδιάμεσης πτώσης ή της ανόδου συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 10% και 20% χωρίς να αποκλείεται διαφορετική συμπεριφορά. Το συμπέρασμα αυτό, που βασίζεται σε στοιχεία από την κίνηση των τιμών και ιστομιμών κατά το παρελθόν σε ανάλογες περιπτώσεις και συνθήκες όπως οι σημερινές, είναι σημαντικό για τη διαμόρφωση της επενδυτικής στρατηγικής.

Dow Jones EURO STOXX 50 = δείκτης μετοχών της ζώνης του ευρώ που σχεδιάστηκε από την εταιρία STOXX Limited στην οποία μετέχουν το Γερμανικό Χρηματιστήριο (Deutsche Boerse AG), η εταιρία Ντάου Τζονς (Dow Jones & Company) και ο Ελβετικός χρηματιστηριακός όμιλος SWX Group.

- Περιλαμβάνει τις μετοχές υψηλής κεφαλαιοποίησης 50 εταιριών με έδρα τις χώρες της ζώνης του ευρώ από τους περισσότερους τομείς οικονομικής δραστηριότητας (α supersector leading Blue-chip index). Χρησιμοποιείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σαν δείκτης αναφοράς για μια ευρεία σειρά επενδυτικών προϊόντων περιλαμβανομένων και των κεφαλαίων που είναι διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές (Exchange Traded Funds, ETFs), των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (Futures), των συμβολαίων δικαιώματος προαίρεσης (Options) και των δομημένων προϊόντων (structured products).

- Παρατίθεται κατάλογος των εταιριών οι μετοχές των οποίων συμμετέχουν στο δείκτη με το ειδικό εκατοστιαίο βάρος εκάστης:

1) AEGON 0.8569% 2) Air Liquide 0.9728% 3) Alcatel-Lucent 0.6393% 4) Allianz 2.8864% 5) ArcelorMittal 1.8906% 6) Assicurazioni Generali 1.6821% 7) AXA 2.2919% 8) Banco Santander 3.8237% 9) BASF 2.0405% 10) Bayer 1.8939% 11) BBVA 2.6643% 12) BNP Paribas 2.7738% 13) Carrefour 1.1118% 14) Crédit Agricole 0.8480% 15) Daimler AG 3.2084% 16) Deutsche Bank 1.8585% 17) Deutsche Börse 0.9305% 18) Deutsche Telekom 1.8084% 19) E.ON 3.7418% 20) ENEL 1.4645% 21) Eni 2.6204% 22) Fortis 2.1084% 23) France Télécom 2.0646% 24) Groupe Danone 1.2043% 25) Société Générale 2.2123% 26) Iberdrola 1.8598% 27) ING Group 2.8442% 28) Intesa Sanpaolo 2.0427% 29) L'Oréal 0.9810% 30) LVMH 0.9663% 31) Munich Re 1.2433% 32) Nokia 4.6212% 33) Philips 1.3128% 34) Renault 0.9404% 35) Repsol YPF 0.9028% 36) RWE 1.8997% 37) Saint Gobain 1.1788% 38) Sanofi-Aventis 2.6475% 39) SAP AG 1.4368% 40) Schneider Electric 1.0006% 41) Siemens AG 3.3314% 42) SUEZ 2.2420% 43) Telecom Italia 1.0206% 44) Telefonica 4.0605% 45) Total S.A. 5.3141% 46) UniCredit 3.1820% 47) Unilever 1.6476% 48) Vinci 1.0935% 49) Vivendi 1.5406% 50) Volkswagen 1.0920%.

Dow Jones Industrial Average (DJIA) and Dow theory = ο DJIA είναι δείκτης 30 μετοχών πολυεθνικών βιομηχανικών κυρίως κολοσσών του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης (NYSE). Η ονομασία του οφείλεται στους δημοσιογράφους Τσαρλς Χένρο Ντάου και Έντουαρντ Τζόουνς που μαζί με τον Τσαρλς Μίλφοντ Μπεργκοτράσσερ είχαν ιδρύσει την εταιρία επενδυτικής πληροφόρησης Dow Jones and Company. Στις 3.7.1884 ο Τσαρλς Ντάου παρουσίασε τον πρώτο δείκτη 11 μετοχών NUSE, κυρίως σιδηροδρόμων, σε ένα φυλλάδιο που τιτλοφορείτο "Αφτερνούν Νιους Λέτερ". Το 1885 το φυλλάδιο αυτό μετονομάστηκε σε "Γουόλ Στρίτ Τζέρναλ", που είναι σήμερα μία από τις εγκυρότερες οικονομικές και χρηματιστηριακές εφημερίδες του κόσμου. Το 1896, ο δείκτης παίρνει τη σημερινή του ονομασία "DJIA" και αποτελείται από μετοχές 12 βιομηχανικών εταιριών από τις οποίες μόνο μία, αυτή της Τζένεραλ Ιλέκτρικ παραμένει στο σημερινό δείκτη. Το 1920, ο δείκτης περιέλαβε 20 μετοχές και το 1928 30 όσες έχει και σήμερα. Ο Dow Jones & Company μαζί με τη θυγατρική του Γουόλ Στρίτ Τζέρναλ εξαγοράστηκε το 2007 έναντι 5,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων περίπου από τη News Corporation που ανήκει στον μεγιστάνα των μέσων μαζικής ενημέρωσης Ρούπερτ Μέρντοχ

• Το καλάθι των μετοχών του DJIA αλλάζει ανάλογα με τις εξελίξεις αλλά δεν περιλαμβάνει πλέον μόνο μετοχές βιομηχανικών εταιριών Το 2008 αποτελείται από τις μετοχές των εξής εταιριών κάθε μία από τις οποίες έχει και διαφορετικό συντελεστή στάθμισης:

	Εταιρίες	Στάθμιση		Εταιρίες	Στάθμιση
1	3M Corporation	6,3%	16	Honeywell International Inc.	2,6%
2	Alcoa Incorporated	2,3%	17	Intel Corporation	1,9%
3	Altria Group Incorporated	3,5%	18	International Business Machines (IBM)	6,1%
4	American Express Company	3,6%	19	Johnson & Johnson	4%
5	American International Group Inc	5,1%	20	J.P. Morgan Chase & Company	2,7%
6	Boeing Company	3,6%	21	McDonald's Corporation	1,9%
7	Caterpillar Incorporated	5,7%	22	Merck & Company Incorporated	3,3%
8	Citigroup Incorporated	3,3%	23	Microsoft Corporation	2%
9	Coca-Cola Company	3,7%	24	Pfizer Incorporated	2,5%
10	E.I Du Pont De Nemours and Co	3,1%	25	Procter & Gamble Company	3,9%
11	Exxon Mobil Corporation	3,2%	26	SBC Communications - AT&T INC.	1,7%
12	General Electric Company	2,4%	27	United Technologies Corporation	6,5%
13	General Motors Corporation	3,2%	28	Verizon Communications Inc.	2,6%
14	Hewlett-Packard Company	1,5%	29	Wal-Mart Stores Incorporated	3,8%
15	Home Depot Incorporated	2,5%	30	Walt Disney Company	1,7%

• Ο δείκτης ξεκίνησε από τις 40,94 μονάδες και έφθασε τις 100 μονάδες το 1941. Μετά από 42 χρόνια (24.11.72) σπάει το φράγμα των 1.000 μονάδων. Την 9.1.87 ξεπερνά τις 2.000 μονάδες, την 17.4.91 τις 3.000, την 24.2.94 τις 4.000, την 22.11.95 τις 5.000, την 15.10.96 τις 6.000, την 14.2.97 τις 7.000, την 17.7.97 τις 8.000 και την 7.4.98 τις 9.000 μονάδες.

• Την **29.3.1999 σπάει το φράγμα των 10.000 μονάδων** (10.006,78 μονάδες).
 • Σε πέντε εβδομάδες (**3.5.1999**) **σπάει το φράγμα των 11.000 μονάδων** (11.014 μονάδες) ενώ την 29.12.99 φθάνει τις 11.484,66 μονάδες.

↑ Την **14.1.2000 πραγματοποιεί ιστορικό ρεκόρ όλων των εποχών (all time high) στις 11.722,98 μονάδες**. Ο δείκτης θα διατηρηθεί πάνω από τις 11.000 μονάδες μέχρι την 7.6.2001 (11.090,74) και στη συνέχεια θα σημειώσει πτώση που θα επιταχυνθεί μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11.9.2001. Για πρώτη φορά θα υπερβεί και πάλι το φράγμα των 11.000 μονάδων την 9.1.2006 (11.001,26) και την επόμενη ημέρα θα κλείσει στις 11.043,44 μονάδες. Την 5.5.2006 έφθασε στις 11.577,74 μονάδες που ήταν, μέχρι τότε, το υψηλότερο σημείο του από το 2001 και στη συνέχεια υποχώρησε σταδιακά. Την 19.6.2006 έκλεισε στις 11.014,55 μονάδες. Την 21.9.2006 έκλεισε στις 11.533,23 μονάδες ενώ την 27.9.2006 πλησίασε το ιστορικό ρεκόρ της 14.1.2000 φθάνοντας ενδοσυνεδριακά στις 11.720,77 μονάδες.

↑ **2006**: Την 28.9.2006 πραγματοποιεί νέο ιστορικό ρεκόρ στις 11.724,86 μονάδες (all time high) ενώ τον Οκτώβριο πραγματοποιεί ιστορικά ρεκόρ για τρεις συνεχείς ημέρες για να φθάσει την 5.10. τις 11.870,06 μονάδες, την 12.10.2006 τις 11.959,63 μονάδες, την 13.10 τις 11.960,51 και την 16.10 τις 11.997,25 μονάδες.

• Την **18.10.2006 σπάει το φράγμα των 12.000 μονάδων** φθάνοντας ενδοσυνεδριακά τις 12.049,51 μονάδες, την 23.10 καταγράφει νέο ρεκόρ στις 12.125,16 μονάδες και την 24.10 πραγματοποιεί νέο ρεκόρ φθάνοντας μέχρι και τις 12.133,80 μονάδες.

Την 26.10 κλείνει στις 12.134,68 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.167,02 μονάδες και την 27.10.2006 κλείνει στις 12.163,66 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι

και τις 12.236,10 μονάδες. Την 9.11.2006 έκλεισε στην αγορά spot στις 12.176,54 μονάδες ενώ το ενδοσυνεδριακό υψηλό παρέμεινε αμετάβλητο (12.236,10 μονάδες της 27.10.2006). Την 15.11 έκλεισε στην αγορά spot στις 12.218,01 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τις 12.291,73 μονάδες. Την 16.11. έκλεισε στην αγορά spot στις 12.251,71 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τις 12.325,91 μονάδες. Την 17.11 έκλεισε στην αγορά spot στις 12.305,82 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τις 12.342,56 μονάδες. Την 20.11.2006 έκλεισε στην αγορά spot στις 12.342,56 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.355,23 μονάδες και την 22.11.2006 πραγματοποιεί νέο ενδοσυνεδριακό ρεκόρ στις 12.361 μονάδες. Ενδοσυνεδριακά πραγματοποιεί νέα ρεκόρ τη 13.12.2006 στις 12.368,61 και τη 14.12.2006 στις 12.341,26 μονάδες. Την 15.12 κλείνει στις 12.416,76 μονάδες και ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.486,30 μονάδες. Την 18.12 κλείνει στις 12.445,52 μονάδες και ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.490,70 μονάδες. Την 19.12 ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.491,91 μονάδες και την 20.12.2006 ενδοσυνεδριακά φθάνει μέχρι και τις 12.498,47 μονάδες. Την 27.12.2006 έφθασε ενδοσυνεδριακά μέχρι και τις 12.519 μονάδες. Την **28.12.2006** έκλεισε στις 12.510,57 μονάδες και ενδοσυνεδριακά (**intraday high - all time high**) έφθασε μέχρι και τις **12.529,88 μονάδες**.

↑ **2007:** Την 3.1.2007 ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τις 12.580,35 μονάδες (intraday high - all time high). Την 20.2.2007 έκλεισε στις 12.786,84 μονάδες και την 21.2.2007 ενδοσυνεδριακά έφθασε μέχρι και τις 12.795,93 μονάδες. Το Μάρτιο έπεσε ενδοσυνεδριακά στο κατώτερο σημείο του (την 5.3 στις 12.188,84 μονάδες)

. Στη συνέχεια ανέκαμψε σταδιακά για να καταρρίψει το ιστορικό του υψηλό ενδοσυνεδριακά την 18.4 στις 12.838,46 μονάδες ενώ την 19.4 κατέρριψε και το ρεκόρ του στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στις 12.803,84 μονάδες. Τις επόμενες ημέρες κατέγραψε διπλά ρεκόρ: την 20.4 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 12.808,63 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 12.966,29 μονάδες. Την 23.4 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 12.961,98 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 12.983,92 μονάδες. Την 24.4 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 12.919,40 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 12.989,86 μονάδες.

● Την **25.4.2007** στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 12.953,94 μονάδες ενώ ενδοσυνεδριακά **σπάει το φράγμα των 13.000 μονάδων** και φθάνει μέχρι και τις 13.107,45 μονάδες.

Την 26.4 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.089,89 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.132,80 μονάδες. Την 27.4 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.105,50 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.148 μονάδες. Την 30.4. σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό στις 13.226,99 μονάδες (intraday high).

● Την 2.5 καταγράφηκε διπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.136,14 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.256,33 μονάδες ενώ την 3.5 κατέγραψε νέο ιστορικό υψηλό στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.211,88 μονάδες. Στη συνέχεια πραγματοποίησε διπλά ρεκόρ: την 4.5 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.241,38 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.284,53 μονάδες. Την 7.5 στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.264,62 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.317,60 μονάδες. Την 8.5 μόνο στο κλείσιμο της αγοράς spot στις 13.312,97 μονάδες και την 9.5 μόνο ενδοσυνεδριακά στις 13.359,13 μονάδες. Την 10.5.2007 σημειώθηκε διπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.362,87 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.369,29 μονάδες. Την 14.5 σημειώθηκε νέο ρεκόρ μόνο ενδοσυνεδριακά στις 13.383,76 μονάδες ενώ το ίδιο συνέβη την 15.5 στις 13.481,60 μονάδες και την 16.5 στις 13.489,57 μονάδες. Την 17.5 σημειώθηκε διπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.487,53 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.516,71 μονάδες. Την 18.5 καταγράφηκε ιστορικό υψηλό μόνο ενδοσυνεδριακά στις 13.558,48 μονάδες. Την 21.5 σημειώθηκε διπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.556,53 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.586,03 μονάδες. Τις επόμενες ημέρες κατέγραψε νέα ιστορικά υψηλά μόνο ενδοσυνεδριακά (intraday high): την 22.5 στις 13.586,68 μονάδες, την 23.5 στις 13.609,76 μονάδες, την 24.5 στις 13.624,55 μονάδες και την 30.5 στις 13.636,09 μονάδες. Την 31.5.2007 σημειώθηκε διπλό ιστορικό υψηλό: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.633,08 μονάδες και ενδοσυνεδριακά στις 13.673,07 μονάδες.

● Την 1.6 σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό ενδοσυνεδριακά στις 13.692 μονάδες ενώ σημειώθηκε νέο ιστορικό υψηλό στο κλείσιμο της αγοράς όψεως την 4.6 στις 13.668,11 μονάδες και την 5.6 στις 13.672,32 μονάδες.

● Την 12.7 σημείωσε ιστορικό ρεκόρ ενδοσυνεδριακά (intraday high) στις 13.869,94 μονάδες ενώ την 13.7 σημείωσε διπλό ρεκόρ: στο κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.861,73 μονάδες και ενδοσυνεδριακά (intraday high) στις 13.932,29 μονάδες. Την 16.7 καταρρίφθηκε το ρεκόρ

μόνο κατά το κλείσιμο της αγοράς όψεως στις 13.907,09 μονάδες. **Την 17.7.2007 έσπασε το φράγμα των 14.000 μονάδων** ενδοσυνεδριακά φθάνοντας μέχρι και τις 14.021,95 μονάδες ενώ στο κλείσιμο της αγοράς όψεως σημείωσε επίσης νέο ιστορικό υψηλό στις 13.950,98 μονάδες. Την 18.7 σημείωσε νέο ρεκόρ στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στις 13.971,55 μονάδες και την 23.7 ενδοσυνεδριακά στις 14.039 μονάδες.

● Την 1^η Οκτωβρίου 2007 σημείωσε ενδοσυνεδριακά νέο ιστορικό υψηλό στις **14.115,51 μονάδες** και την επόμενη ημέρα (2.10) νέο ρεκόρ αυτή τη φορά στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στις 14.087,55 μονάδες. Νέο ιστορικό υψηλό ενδοσυνεδριακά (intraday high) κατέγραψε την 5.10 στις 14.125,54 μονάδες και την 9.10 στις 14.166,97 μονάδες. Την 10.10 καταγράφηκε ρεκόρ στο κλείσιμο της αγοράς όψεως (spot) στις 14.164,53 μονάδες. Την **11.10.2007** σημειώθηκε νέο ρεκόρ όλων των εποχών (all time high) ενδοσυνεδριακά (intraday high) στις **14.198,10 μονάδες**.

● **Dow theory:** ο δείκτης αποτελείται από μετοχές υψηλής κεφαλαιοποίησης η άνοδος των οποίων ενίοτε ευνοείται από τους ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας των ΗΠΑ (blue chip cyclical shares). Για το λόγο αυτό αμφισβητείται η θεωρία του Τσαρλς Ντάου σύμφωνα με την οποία η αγορά είναι σε ανοδική τάση, εάν η μέση απόδοση του δείκτη είναι υψηλότερη από ένα προηγούμενο επίπεδο. Όταν, αντίθετα, η μέση απόδοση του δείκτη πέσει κάτω από ένα προηγούμενο επίπεδο αυτό υποδηλώνει μια καθοδική τάση όλης της χρηματιστηριακής αγοράς. Η θεωρία δεν επιβεβαιώθηκε ούτε το 1999 όταν στη διάρκεια της απότομης ανόδου του DJIA ο ευρύτερος δείκτης Στάνταρς Έντ Πουρς, που περιλαμβάνει 500 μετοχές, είχε ανοδικές αλλά πολλές φορές και καθοδικές τάσεις. Στην πραγματικότητα ο Τσαρλς Ντάου δεν συστηματοποίησε ποτέ τη θεωρία του που έγινε γνωστή από τους συνεργάτες του Νέλσον και Χάμιλτον ιδιαίτερα όμως από τον Ρ. Ρία που το 1932 συνέλεξε 250 άρθρα του Ντάου που είχαν δημοσιευθεί στην Γουόλ Στριτ Τζέρναλ.

Θεμελιώδεις θέσεις του Τσαρλς Ντάου ήταν: **α)** ο νόμος που καθοδηγεί την κίνηση των τιμών είναι ο ίδιος για κάθε χρηματιστηριακή αγορά και όχι μοναδικός για κάθε εταιρία, **β)** οι δείκτες προεξοφλούν την κίνηση της αγοράς. Αυτό σημαίνει ότι η γνώση των παρελθουσών και των μελλοντικών πληροφοριών και άλλων ειδήσεων έχει ήδη προεξοφληθεί στα τρέχοντα επίπεδα των τιμών και συνεπώς οι τεχνικοί μπορούν να τις αγνοήσουν όταν αναλύουν τα γραφήματα τιμών **γ)** βασικό εργαλείο είναι η γραφική τεχνική ανάλυση αλλά και η στατιστική ανάλυση των μεμελιωδών μεγεθών, **δ)** τρεις είναι οι τάσεις στην κίνηση των τιμών των μετοχών: η μακροχρόνια που διαρκεί 4 χρόνια, η μεσοπρόθεσμη διάρκειας τουλάχιστον δύο έως τεσσάρων εβδομάδων και η πολύ βραχυχρόνια διάρκειας μίας ή δύο ημερών. Ο δείκτης DJIA δέχεται κριτική και από το γεγονός ότι περιλαμβάνει μόνο 30 μετοχές, δεν είναι αντιπροσωπευτικός και αποκλείει τις μετοχές των πολυεθνικών εταιριών πληροφορικής.

● Όμως ο DJIA όχι μόνο κατόρθωσε να επιβιώσει αλλά και να μεταλαμπαδεύσει τη φιλοσοφία του στους δείκτες που μετρούν σήμερα τις τάσεις των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων όπως μεταξύ άλλων: **α)** Dow Jones Stoxx 50 (narrow, βλέπε αμέσως ανωτέρω όρο) και Dow Jones Stoxx 620 (broad) που μετρούν τις τάσεις 50 και 620 μετοχών εταιριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **β)** Dow Jones Euro Stoxx 50 (narrow) και Dow Jones Euro Stoxx 320 (broad) που μετρούν τις τάσεις 50 και 320 μετοχών εταιριών της ζώνης του ευρώ, **γ)** Dow Jones Stoxx ex UK που αποτελείται από 470 μετοχές ευρωπαϊκών εταιριών εξαιρουμένων αυτών του Ηνωμένου Βασιλείου και Dow Jones Stoxx ex euro που περιλαμβάνει 330 μετοχές ευρωπαϊκών εταιριών εξαιρουμένων αυτών της ζώνης του ευρώ. Οι ανωτέρω δείκτες Dow Jones Stoxx ανήκουν στο Γερμανικό Χρηματιστήριο (Deutsche Börse), στο Ελβετικό Χρηματιστήριο (SWX SWISS Exchange) και στην εταιρία μέσωσ επικοινωνίας Dow Jones και καταρτίζονται με τη μεσολάβηση της εταιρίας Stoxx Ltd.

Downloading = εκφόρτωση, λήψη ή κατέβασμα. Η ενέργεια της μεταφοράς ενός αρχείου από το Internet στο σκληρό δίσκο του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Downstream = η μεταφορά μιας δραστηριότητας από μια μεγάλη επιχείρηση σε μια μικρότερη θυγατρική της.

Downturn = το σημείο μετάβασης από το επίπεδο μιας οικονομίας σε άνθηση και επέκταση σε ένα επίπεδο επιβραδυνόμενης, συρικνούμενης ή υφεσιακής οικονομίας. Σημαίνει και την αιφνίδια και γενική πτώση των τιμών συναλλάγματος, μετοχών, ομολόγων και εμπορευμάτων που είναι συνήθως μικρής διάρκειας.

Draft = τραβηκτική. Μία εντολή υπογεγραμμένη από ένα πρόσωπο (συνήθως ένα εξαγωγέα) και απευθυνόμενη σε ένα άλλο πρόσωπο (συνήθως τον εισαγωγέα) για την πληρωμή ενός ορισμένου ποσού από τον υπόχρεο ή εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο είτε σε πρώτη ζήτηση (sight draft) ή σε ορισμένη μελλοντική ημερομηνία (time draft). Όταν ο υπόχρεος για την πληρωμή είναι μία τράπεζα, πρόκειται για μία τραπεζική τραβηκτική (bank draft). Στην περίπτωση αυτή, μία τραβηκτική με τη μορφή συνήθως επιταγής, σύρεται από μία τράπεζα στο λογαριασμό της που τηρεί σε μία άλλη τράπεζα επιτρέποντας στη δεύτερη τράπεζα να πραγματοποιεί πληρωμές σε άτομα των οποίων το όνομα αναγράφονται στην τραβηκτική.

Drawdown = **1)** η καταβολή του ποσού ενός δανείου στον δικαιούχο από μία τράπεζα ή η μεταφορά νομισμάτων σε λογαριασμό του δικαιούχου στην περίπτωση της ανταλλαγής νομισμάτων (currency swap) **2)** μία μέτρηση της περιόδου πτώσης της αξίας μιας επένδυσης, υπολογιζόμενη σε ποσοστό της αλλαγής της πλέον υψηλής τιμής σε σχέση με την πλέον χαμηλή τιμή της περιόδου **3)** η κατάσταση στην οποία ο πιστούχος εισπράττει ένα τμήμα της χρηματοδότησης ενός επενδυτικού σχεδίου (project financing) πλέον των τόκων, συνήθως προοδευτικά ανάλογα με την πραγματοποίηση των δαπανών κατασκευής

Drawdown menu = κατάλογος απαντήσεων πολλαπλών επιλογών. Στην πληροφορική είναι η εφαρμογή που διευκολύνει την απάντηση σε ένα ερωτηματολόγιο. Σε κάθε ερώτηση αντιστοιχεί ένας κατάλογος πολλών απαντήσεων ο οποίος εμφανίζεται μετά από πληκτρολόγηση. Ο χρήστης απαντά στο ερωτηματολόγιο επίσης ηλεκτρονικά επιλέγοντας με click την επιθυμητή και ορθή απάντηση.

Drill-down = τρυπή προς τα κάτω. Στην οικονομική, χρηματοοικονομική και λογιστική πρακτική σημαίνει τη μετάβαση από την περιληπτική πληροφόρηση σε πιο λεπτομερή στοιχεία εστιάζοντας σε μία συγκεκριμένη περιοχή ή αντικείμενο. Για παράδειγμα, εκκινούμε από την εύρεση του συνόλου των πωλήσεων μιας επιχείρησης για να καταλήξουμε στις πωλήσεις κατά γεωγραφική περιοχή, προϊόν ή πωλητή. Στην πληροφορική σημαίνει τη μετάβαση από μία σειρά φακέλων (folders) σε ειδικό φάκελο που περιέχει λεπτομερή πληροφόρηση. Drill-down σε μια βάση δεδομένων (database) είναι οι χειρισμοί που εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε επιθυμητή πληροφόρηση αρχίζοντας από μια γενική κατηγορία και καταλήγοντας μέσω της ιεραρχίας του πεδίου σε ένα ειδικό φάκελο με πιο λεπτομερή στοιχεία. Για ένα χρήστη πληροφοριακού συστήματος, drill-down είναι η εξασφάλιση άνετης πρόσβασης στην επιθυμητή λειτουργικότητα ή μονάδα εργασίας. Για παράδειγμα, είναι η εύκολη και ταχεία πρόσβαση στις συναλλαγές, τις ταμειακές ροές και τις σχετικές λογιστικές εγγραφές. Drill-down reports είναι δύο αναφορές ή χρηματοοικονομικές ή λογιστικές καταστάσεις που συνδέονται μεταξύ τους. Η δεύτερη κατάσταση περιέχει πιο λεπτομερή στοιχεία από την πρώτη σχετικά με το ίδιο αντικείμενο.

DRIP (Divident Reinvestment Program) = πρόγραμμα επανεπένδυσης μερίσματος. Ενεργοποιείται μετά από εντολή του πελάτη ο οποίος επιθυμεί όπως το ποσό του μερίσματος επανεπενδυθεί στην αγορά νέων μετοχών της επιχείρησης.

Driver = οδηγός Η/Υ. Λογισμικό κατώτερου επιπέδου που παρέχει μία διασύνδεση (interface) μεταξύ του λειτουργικού συστήματος και των συσκευών του υλικού ενός Η/Υ. Διευκολύνει τις εφαρμογές των ανεξάρτητων συσκευών.

DSL (Digital Subscriber Line) = ψηφιακή συνδρομητική γραμμή που υλοποιείται πάνω στις κοινές τηλεφωνικές ψηφιακές γραμμές αλλά είναι ταχύτερη στην ανταπόκριση σε σχέση με την κανονική τηλεφωνική σύνδεση. Τα καλώδια που συνδέουν τον χρήστη είναι τα ίδια (χάλκινα) με αυτά της μισθωμένης τηλεφωνικής γραμμής (leased line) αλλά το DSL δεν είναι μισθωμένη γραμμή όπως η ISDN (βλέπε λέξη). Χρησιμοποιείται συχνά για τη μόνιμη σύνδεση με το Internet αλλά και σε άλλες εφαρμογές όπως οι πολλαπλοί λογαριασμοί ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και η διαχείριση ιστοσελίδων. Διακρίνουμε την ασύμμετρη και τη συμμετρική ψηφιακή συνδρομητική γραμμή:

• **ADSL** (Asymmetric Digital Subscriber Line) είναι η ασύμμετρη ψηφιακή συνδρομητική γραμμή ή άλλως η ασύμμετρη παραμετροποίηση του DSL και έχει δύο κύρια χαρακτηριστικά: α) την ταχύτητα ανταπόκρισης που διαφοροποιείται ανάλογα με την άντληση ή τη φόρτωση στοιχείων και

β) την προσφορά πολύ μεγαλύτερης ταχύτητας μεταφοράς δεδομένων στην άντληση στοιχείων και για το λόγο αυτό προτιμάται για οικιακή χρήση. Συγκεκριμένα, η ταχύτητα απόκτησης δεδομένων (downloads) φθάνει μέχρι τα 1.544 megabits ανά δευτερόλεπτο ενώ η ταχύτητα φόρτωσης δεδομένων (uploads) φθάνει τα 128 kilobits ανά δευτερόλεπτο. Το 2006, οι συνδέσεις ADSL και της νεότερης γενιάς ADSL2+ του ΟΤΕ, που χρησιμοποιούνται συνήθως για το γρήγορο Internet ή το triple play (βλέπε όρο) ξεπέρασαν τις 550.000 από 45.000 το 2004. Η ταχύτητα μετάδοσης που προσφέρεται είναι των 4 και 8 Mbps. Το 2008 οι συνδέσεις ADSL έφθασαν τα 1.200.000. Μέσω του δικτύου του ΟΤΕ προσφέρουν παρόμοιες συνδέσεις ιδιωτικές εταιρίες όπως η Forthnet, η Hellas On Line, η On Telecoms, η NetOne, η Tellas, η Vivodi, η Lannet και η Altec Telecoms.

• **SDSL** (Symmetric Digital Subscriber Line) είναι η συμμετρική ψηφιακή συνδρομητική γραμμή ή άλλως η συμμετρική παραμετροποίηση του DSL που επιτρέπει την άντληση και φόρτωση δεδομένων στην ίδια ταχύτητα. Χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις για την αποστολή μεγάλων αρχείων και τη διαχείριση διακομιστών του διαδικτύου (web servers). Η προσφερόμενη ταχύτητα κυμαίνεται μεταξύ 72 και 2.320 kbit ανά δευτερόλεπτο.

Dual listing = μετοχές που είναι εισηγμένες ταυτόχρονα σε δύο χρηματιστήρια. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται α) ο ανταγωνισμός για τις τιμές αγοράς – πώλησης (bid-offer) β) η ρευστότητα των μετοχών και γ) ο χρόνος διαπραγμάτευσης εάν τα δύο χρηματιστήρια ανήκουν σε περιοχές διαφορετικών χρονικών ζωνών. Οι μετοχές, για παράδειγμα, της Εθνικής Τράπεζας και του ΟΤΕ διαπραγματεύονται ταυτόχρονα στα χρηματιστήρια της Αθήνας και της Νέας Υόρκης.

Due diligence = η προσήκουσα επιμέλεια την οποία οφείλουν να επιδεικνύουν οι αντισυμβαλλόμενοι στις χρηματοοικονομικές τους συναλλαγές. Για παράδειγμα: α) ο επενδυτής οφείλει να κάνει πιο σχολαστικό έλεγχο των αναλαμβανομένων κινδύνων β) στην περίπτωση της εξαγοράς μιας επιχείρησης, ο αγοραστής πρέπει να ελέγξει τις πηγές εισοδήματος, την ακρίβεια των χρηματοοικονομικών λογαριασμών, την αξία των στοιχείων ενεργητικού που έχουν παραχωρηθεί σαν ασφάλεια (collateral), τη φορολογική κατάσταση αυτής και άλλα στοιχεία και γεγονότα ώστε να διαπιστώσει την πραγματική της οικονομική κατάσταση την οποία πιθανώς να υποκρύπτει ο πωλητής.

Dummy account = εικονικός λογαριασμός. Ένας λογαριασμός που δεν επηρεάζει τα αποτελέσματα χρήσεως ούτε ασκεί καμία άμεση επίδραση σε άλλα λογιστικά αποτελέσματα. Χρησιμοποιείται στις δοκιμές (tests) των μηχανογραφικών λογιστικών συστημάτων ή σαν βάση στοιχείων για να εξαχθεί ένα άλλο χρήσιμο λογιστικό μέγεθος. Για παράδειγμα, σε ένα εικονικό λογαριασμό συγκεντρώνονται καθημερινά όλες οι αγορές και πωλήσεις συναλλάγματος προκειμένου να εξαχθεί το μέσο κόστος για τα ζεύγη των νομισμάτων.

Dump = **1)** το αντίγραφο (backup) ενός αρχείου ή μιας έκδοσης μηχανογραφικής εφαρμογής το οποίο λαμβάνεται για λόγους ασφαλείας ή για τις ανάγκες των δοκιμαστικών εφαρμογών της εισαγωγής ή της αναβάθμισης ενός μηχανογραφικού συστήματος **2)** ένα backup που λαμβάνεται σε συμπιεσμένο δίσκο (CD) ή σε μαγνητική ταινία στη διαδικασία επεξεργασίας κατά παρτίδες (batch process) **3)** η αποστολή ενός μεγάλου όγκου πληροφορόρησης σε μία συσκευή όπως σε ένα εκτυπωτή ή σε μία οθόνη **4)** μια μεγάλου όγκου πληροφορόρηση που δείχνει το ακριβές περιεχόμενο της μνήμης του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Duplicative portfolio = χαρτοφυλάκιο που αποτελεί αντίγραφο άλλου χαρτοφυλακίου χρεογράφων. Κύρια εφαρμόζεται σε παράγωγα προϊόντα (derivative products). Ένα καλάθι μετοχών ή ομολόγων μιμείται την κίνηση των τιμών μιας άλλης ομάδας μετοχών ή ομολόγων όπως π.χ. το δείκτη S & P 500.

Durable goods orders = παραγγελίες διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Δείκτης των ΗΠΑ που καταρτίζεται από το Γραφείο Απογραφής του Υπουργείου Εμπορίου (Census Bureau of the Department of Commerce) και ανακοινώνεται περίπου την 26^η ημέρα κάθε μήνα στις 08.30 π.μ. Μετρά το επίπεδο των παραγγελιών που δέχονται τα εργοστάσια των ΗΠΑ για διαρκή καταναλωτικά αγαθά συμπεριλαμβανομένων των μηχανημάτων και των αυτοκινήτων. Εξαιρούνται οι παραγγελίες οι σχετικές με την εθνική άμυνα και τις μεταφορές. Διαρκή αγαθά θεωρούνται τα είδη με αναμενόμενο κύκλο ζωής τα τρία ή περισσότερα έτη. Ένα θετικό στοιχείο πιστοποιεί την ικανοποιητική κατάσταση της οικονομίας, το βαθμό απασχόλησης του

παραγωγικού δυναμικού ενώ ταυτόχρονα παροτρύνει τους εργοστασιάρχες να επενδύσουν και να αυξήσουν την παραγωγή τους.

Duration = διάρκεια. Μέθοδος μέτρησης του κινδύνου αγοράς (market risk) μέσω της παρακολούθησης της ευαισθησίας των τιμών ενός ομολόγου ή ενός χαρτοφυλακίου σταθερού εισοδήματος σε μια συγκεκριμένη αλλαγή των επιτοκίων. Άλλως, είναι ο σταθμισμένος μέσος όρος του αριθμού των ετών μέχρι την έλευση των χρηματοροών ενός χρηματοπιστωτικού μέσου (π.χ το κεφάλαιο και κάθε ένα από τα κουπόνια). Όσο μεγαλύτερη είναι η duration, τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος αλλά και η πιθανότητα μεγάλων κερδών. Εάν η καμπύλη απόδοσης είναι ανοδική, ένα χαρτοφυλάκιο με υψηλή duration θα είναι σε καλύτερη θέση παρά αυτό με χαμηλή duration.

Διακρίνουμε κύρια τη Macaulay duration και τη modified duration, που χρησιμοποιούνται πιο συχνά, αλλά και ορισμένες άλλες μεθόδους που χρησιμοποιούνται σπανιότερα:

✓ **Macaulay duration** ή απλώς duration. Είναι ο σταθμικός μέσος των χρονικών περιόδων που πρέπει να περιμένει ένας επενδυτής για να λάβει όλες τις εισροές που υπόσχεται ένα ομόλογο, με συντελεστές στάθμισης τις παρούσες αξίες (present value) των εισροών αυτών διαιρούμενων με την τιμή. Παράγοντες που επηρεάζουν τη duration είναι η ημερομηνία λήξης, η απόδοση μέχρι τη λήξη, το κουπόνι, η συχνότητα πληρωμής κουπονιών και η πληρωμή κουπονιών (τοκομεριδίων). Duration ενός χαρτοφυλακίου χρεογράφων είναι ο μέσος σταθμικός των duration των επί μέρους χρεογράφων που αποτελούν το χαρτοφυλάκιο. Δίνει κατά προσέγγιση τη συνολική μεταβολή της αξίας του χαρτοφυλακίου (κέρδους ή ζημίας) σε δεδομένη μεταβολή της απόδοσης των χρεογράφων. Ο μαθηματικός τύπος της Macaulay duration είναι ο εξής:

$$(t1 * (t1 + 1) * PVCF1 + t2 * (t2 + 2) * PVCF2 + tn * (tn + 1) * PVCFt) / (1 -$$

όπου **PVCF** (present value of cash flows) είναι η παρούσα αξία των χρηματοροών στην περίοδο που προεξοφλείται με την απόδοση μέχρι τη λήξη, **PVTCF** (present total value of cash flows) είναι η συνολική παρούσα αξία των χρηματοροών του ομολόγου που προσδιορίζεται από την απόδοση μέχρι τη λήξη και **n** είναι ο αριθμός των πληρωμών κατ' έτος

✓ **Modified duration (MD)** = τροποποιημένη μέση σταθμική διάρκεια. Είναι μια πιο απλοποιημένη μέθοδος η οποία μετρά την ποσοστιαία - και όχι την απόλυτη - μεταβολή της τιμής σε μια συνήθως μικρή (π.χ 1%) μεταβολή της απόδοσης στη λήξη, ή άλλως την αλλαγή της τιμής ενός ομολόγου σε μια μικρή συνήθως αλλαγή του επιτοκίου. Παρουσιάζει μια αντίθετη σχέση με την κατά προσέγγιση ποσοστιαία αλλαγή της τιμής για μια δεδομένη αλλαγή της απόδοσης. Αυτό είναι σύμφωνο με τη θεμελιώδη αρχή ότι οι τιμές των ομολόγων κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση από την αλλαγή των επιτοκίων. Ο μαθηματικός τύπος της modified duration είναι ο εξής:

$$\text{Modified Duration} = \left[\frac{\text{Macaulay Duration}}{\left(1 + \frac{\text{YTM}}{n}\right)} \right]$$

όπου n είναι ο αριθμός των περιόδων πληρωμής των κουπονιών και YTM (yield to maturity) είναι η απόδοση του ομολόγου μέχρι τη λήξη

✓ **Effective duration**. Η πραγματική διάρκεια, θεωρείται πιο ακριβής από τις δύο ανωτέρω μεθόδους. Είναι η διάρκεια για ένα ομόλογο με μία περιλαμβανόμενη στη σύμβαση επιλογή (βλέπε όρο «Embedded option») όταν η αξία υπολογίζεται για να συμπεριλάβει την αναμενόμενη αλλαγή στη χρηματοροή που προκαλείται από τις μεταβολές των επιτοκίων. Δηλαδή μετρά την ευαισθησία της τιμής ενός ομολόγου στις επιτοκιακές διακυμάνσεις και απεικονίζει το γεγονός ότι το embedded option θα επηρεάσει επίσης την τιμή του ομολόγου.

✓ την **empirical duration**. Η εμπειρική διάρκεια μετρά τη duration χρησιμοποιώντας τις αλλαγές που έχουν παρατηρηθεί στο παρελθόν στις τιμές αγοράς σε σύγκριση με τις αλλαγές στις επικρατούσες σήμερα τιμές και σε συσχέτισμό με τις αποδόσεις των χρεογράφων. Ενώ η εμπειρική διάρκεια μπορεί να παρέχει βραχυπρόθεσμα την πιο ευαίσθητη μέτρηση, εν τούτοις διαφέρει κατά πολύ από εβδομάδα σε εβδομάδα.

✓ τη **key rate duration (KRD)**. Μετρά την ευαισθησία ενός χρεογράφου ή την αξία ενός χαρτοφυλακίου σε μία μεταβολή 1% στην απόδοση για μια δεδομένη λήξη και υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι άλλες λήξεις παραμένουν σταθερές. Άλλως, είναι μια μέτρηση της duration που υπολογίζει την πραγματική ή εμπειρική διάρκεια μέσω της αλλαγής της τιμής της αγοράς για ένα συγκεκριμένο σημείο λήξης στην καμπύλη απόδοσης ενώ υπολογίζει σαν σταθερές όλες τις άλλες μεταβλητές. Ο υπολογισμός γίνεται με τον παρακάτω τύπο:

Τιμή ομολόγου μετά από 1% μείωση της απόδοσης-Τιμή ομολόγου μετά από 1% αύξηση της απόδοσης
 2^* (αρχική τιμή του ομολόγου)*1%

Υπάρχουν 11 λήξεις κατά μήκος της καμπύλης των κρατικών χρεογράφων spot και κάθε duration της μορφής αυτής υπολογίζεται για κάθε μία λήξη. Το ποσό των KRDs κατά μήκος της καμπύλης απόδοσης ενός χαρτοφυλακίου είναι ίσο με την πραγματική διάρκεια (effective duration) του χαρτοφυλακίου.

Dwarf = δεξαμενή ομολόγων εγγυημένων με υποθήκη (mortgage backed securities, MBS) με λήξη 15 ετών που εκδίδονται από τη Fannie May (Federal National Mortgage Association).

DZ BANK (Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank) = η πέμπτη σε μέγεθος Γερμανική τράπεζα με έδρα τη Φραγκφούρτη. Είναι η κεντρική τράπεζα 1.290 λαϊκών και συνεταιριστικών τραπεζών της Γερμανίας και συγκροτήθηκε την 1.9.2001 μετά από τη συγχώνευση των τραπεζών GZ-Bank και DG BANK. Είναι εμπορική, συμβουλευτική και επενδυτική τράπεζα με υποκαταστήματα στις κυριότερες πόλεις της Γερμανίας (Αμβούργο, Ανόβερο, Βερολίνο, Καρλσρούη, Λάιψιχ, Μόναχο, Νυρεμβέργη, Όλντενμπουργκ, Στουτγάρδη) και με θυγατρικές εταιρίες στη Γερμανία και στο εξωτερικό. Παρέχει πρόσβαση στα μέλη και τους συνεργάτες της στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και για το λόγο αυτό διαθέτει υποκαταστήματα στο Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη, τη Σιγκαπούρη και το Χονγκ Κονγκ, θυγατρικές τράπεζες στην Ελβετία και την Ιρλανδία και γραφεία αντιπροσωπείας σε πολλές άλλες διεθνείς αγορές. Ένας ενδιαφέρων επιχειρηματικός σύνδεσμος αυτής είναι ο όμιλος UNICO Banking Group (μία ένωση οκτώ Ευρωπαϊκών συνεταιριστικών τραπεζών) που της εξασφαλίζει συνεργασία με ένα εκτεταμένο δίκτυο συνεταιριστικών τραπεζών στην Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.